

ΘΕΜΑ 35ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.
Μονάδες 10
2. Τι εἶναι οἱ *πίστεις* καὶ ποια τὰ εἶδη τους;
Μονάδες 10
3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τὰ ρητορικά ἤθη καὶ πάθη τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν του.
Μονάδες 10
4. Γιατί ὁ Μαντίθεος θεωρεῖ ἀνοησία νὰ πιστεύει κανεὶς ὅτι μόνο ἡ εγγραφή τοῦ ονόματος κάποιου στο σανίδιον ἀποδεικνύει ὅτι υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων;
Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
καθαιρουμένων	-ις	
ἀφιγμένους	-ις	
ἐγγεγραμμένοι	-ή	
ἐψηφίσασθε	-μα	
ἀναπράξητε	-ις	

Μονάδες 5

- β) αποδημητικός, διάδοση, επίλυση, σκοπός, συνήθεια: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 36ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Ποιοι σκοποὶ επιδιώκονται με τὸν *επίλογο* ενός ρητορικοῦ λόγου;

Μονάδες 10

3. Ἡ επιχειρηματολογία τοῦ Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τὴ ζωὴ του, ἀλλὰ καὶ στὴ λογικὴ. Ποιὰ εἶναι αὐτὰ τὰ επιχειρήματα;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος ἀλλάζει τὴ σειρά τοῦ κατηγορητηρίου καὶ ἀρχίζει με τὴν ἀποδημία του στὸν βασιλιά του Πόντου;

Μονάδες 10

5. α) *γραφή, ανεξέλεγκτος, καταψήφιση, συμμετοχή, πράγμα*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) *κατέρχομαι, μετέχω, μᾶλλον, πολλοί, πρότερον*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 38ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφίγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Γιατί ο Λυσίας χαρακτηρίζεται ως πολυγροφότατος;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά ήθη και πάθη του Μαντιθέου και των κατηγορών του.

Μονάδες 10

4. Γιατί η συμμετοχή του Μαντιθέου στους κινδύνους που διέτρεχαν οι Τριάκοντα, πέντε μέρες πριν από την πτώση τους, θα ήταν πράξη άστοχη γι' αυτόν;

Μονάδες 10

5. α) *δαιτησομένους, ἐξέπεμψε, μεθισταμένης, πολιτείας, ἐπιθυμεῖν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *ἐξαμαρτάνουσι, μεταδιδόναι, συγκαταλύσαντας, ἐγγεγραμμένοι, ἀναπράξητε*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 39ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το ἔργο του Λυσία (λόγοι που του αποδίδονται, πόσοι σώζονται καὶ πού αναφέρονται);

Μονάδες 10

3. Με ποια γεγονότα τῆς προσωπικῆς του ζωῆς ὁ Μαντίθεος προσπαθεῖ νὰ ἐπηρεάσει τοὺς βουλευτὲς υπέρ του;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος θεωρεῖ ἀνοησία νὰ πιστεύει κανεὶς ὅτι μόνο ἡ εγγραφή του ονόματος κάποιου στο σανίδιον ἀποδεικνύει ὅτι υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων;

Μονάδες 10

5. α) **πολιτειακός, άτιμος, δημοτικός, ομόλογος, παρουσία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἔχοντας: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

γνώμην: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀποδημοῦσι: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐπιθυμειν: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐψηφίσασθε: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 34ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ σχέση του Λυσία με το καθεστὼς των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

3. Γιατί ἡ εγγραφή ἢ μὴ στον κατάλογο των φυλάρχων ἀποτελεῖ βασικὸ ἀποδεικτικὸ στοιχείο γιὰ τὴ δοκιμασία, κατὰ τὸν Μαντίθεο;

Μονάδες 10

4. Γιατί συνηγορεῖ υπὲρ τοῦ Μαντιθέου ἡ ἀναφορὰ στο γεγονός ὅτι ἐπέστρεψε στὴν Αθήνα πέντε ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτῶση των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποδημῶ	α) ἤττον
2. κατέρχομαι	β) διέρχομαι
3. πρότερον	γ) ὀλίγοι
4. μᾶλλον	δ) ἀπέρχομαι
5. πολλοί	ε) ὕστερον
	στ) πρῶτον
	ζ) ἐπιδημῶ

Μονάδες 5

β) δῆμον, σκοπεῖν, ἐψηφίσασθε, ἀπενεγκεῖν, ἀναπράξῃτε: Να γράψετε μία ο-μόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 41ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺν ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἱππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Ποιοι ἦταν οἱ πρῶτοι δημιουργοὶ καὶ δάσκαλοι τῆς *συστηματικῆς ρητορικῆς* καὶ ποια ἡ προσφορά τους;
Μονάδες 10
3. Γιατί οἱ κατάλογοι τῶν φυλάρχων αποτελοῦν, κατὰ τὸν Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τὰ σανίδια;
Μονάδες 10
4. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι: Να σχολιάσετε, με βάση τὸ χωρίο, τὸ ἥθος τῶν κατηγορῶν, ὅπως τὸ παρουσιάζει ὁ Μαντίθεος.
Μονάδες 10
5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τοῦ κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. γιγνώσκω	α) πείθομαι
2. ὁρῶ	β) θέλω
3. ἡγοῦμαι	γ) ἐπίσταμαι
4. βούλομαι	δ) ἀγνοῶ
5. πιστεύω	ε) ὠφελεῶ
	στ) οἶομαι
	ζ) βλέπω

Μονάδες 5

β) σχήμα, εμπιστοσύνη, αδόκιμος, κατάχρηση, ατολμία: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 42ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποικῶς, ἀλλ' ἡξίου, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Τι ἦταν οἱ *συμβουλευτικοὶ λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους καὶ ποιος ὁ *σημαντικότερος* ρήτορας συμβουλευτικῶν λόγων;
Μονάδες 10
3. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σὲ ἓναν υποθετικό συλλογισμό: εἴπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τι ἐπιδιώκει με αὐτόν;
Μονάδες 10
4. Ποιο βασικό ἀποδεικτικό στοιχείο τῆς ἀθωότητάς του ἐκθέτει ὁ Μαντίθεος στὸ κείμενο καὶ με ποια ἐπιχειρήματα τὸ τεκμηριώνει;
Μονάδες 10
5. *ἀνάβηθι, καταβαλόντα, πεποικῶς, ἡξίου, χρωμένους*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ νὰ σχηματίσετε με αὐτό μία πρόταση.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 43ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Ποια εἶναι ἡ αντίληψη του Ομήρου γιὰ τὴν *ευγλωττία*; Ποια τὰ γνωρίσματα του ιδανικοῦ ομηρικοῦ ἥρωα;
Μονάδες 10
3. Με ποια ἐπιχειρήματα ὁ Μαντίθεος υποστηρίζει ὅτι οἱ κατάλογοι τῶν φυλάρχων ἦταν ἐγκυρότεροι ἀπὸ τὰ *σανίδια*, στα ὁποῖα ἦταν γραμμένα τὰ ονόματα τῶν ἱππέων;
Μονάδες 10
4. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι: Να σχολιάσετε με βάση τὸ χωρίο τὸ ἥθος τῶν κατηγορῶν, ὅπως τὸ παρουσιάζει ὁ Μαντίθεος.
Μονάδες 10
5. Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ὁμόρριζα πρὸς τὶς λέξεις τοῦ κειμένου *ἀνάβηθι* καὶ *ἵππευσα* οὐσιαστικά (Α' στήλη): *ἀνάβασις*, *ἀναβάτης*, *βάθρον*, *ἱπάριον* καὶ *ἵππευμα* με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (Β' στήλη):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ίππάριον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ανάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ίππευμα</i>	δ) τόπος
5. <i>αναβάτης</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 44ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Ποιος ἦταν ὁ στόχος τῆς **δοκιμασίας** καὶ ποια θεσμικά ὄργανα ἦταν υπεύθυνα γιὰ τὴ διεξαγωγή της;
Μονάδες 10
3. Να περιγράψετε τὰ ρητορικά ἤθη (τοῦ ρήτορα, τῶν κατηγορῶν καὶ τῶν βουλευτῶν) ὅπως διαγράφονται στο κείμενο.
Μονάδες 10
4. Γιατί οἱ κατάλογοι τῶν φυλάρχων αποτελοῦν, κατὰ τὸν Μαντίθεο, πρῶτον ἀξιόπιστες πηγές σὲ σχέση με τὰ σανίδια;
Μονάδες 10
4. α) **ἐξαλειφθῆναι, φυλάρχων, στρατηγούς, καταψεύσασθαι, ἀνάβηθι**: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.
Μονάδες 5
β) Να ἀπαντήσετε στὰ παρακάτω ζητούμενα:

πεποικηκώς: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη *-ις*.

ἀπολογία: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

δικαιότερον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

γιγνώσκω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀποδείξειεν: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 45ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ανάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Γιατί ο Λυσίας δεν απέκτησε το δικαίωμα του Αθηναίου πολίτη;
Μονάδες 10
3. Ποιο βασικό αποδεικτικό στοιχείο της αθωότητάς του εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;
Μονάδες 10
4. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό: εἵπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;
Μονάδες 10
5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πολύ	α) ἐγγράφω

2. ῥάδιον	β) καλῶς
3. δικαιότερον	γ) χαλεπόν
4. ἐξαλείφω	δ) διαγράφω
5. κακῶς	ε) ὀλίγον
	στ) πλείον
	ζ) ἀδικώτερον

Μονάδες 5

β) γνώστης, αποζημίωση, πάθος, χρήστης, παράβαση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 1ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσασθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσασθαι.*

Μονάδες 10

2. Πώς αντιλαμβάνεσθε το περιεχόμενο του ὅρου *φυσική ευγλωττία*;

Μονάδες 10

3. Με ποιον τρόπο ο Μαντίθεος προσπαθεῖ να προσελκύσει την προσοχή των βουλευτῶν και να κερδίσει την εὐνοιά τους;

Μονάδες 10

4. Ποια ἀπήχηση μπορεῖ να εἶχε στους βουλευτές η αναφορά του Μαντιθέου στην κοινωνική του ζωή;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, βουλομένοις, ποιεῖν, εἶχον, ἡγοῦμαι*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *διαβεβλημένοις, καταστήναι, ἐπειδάν, διακείμενος, μεταμελήσειν*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὡς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὡς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὡς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.

Μονάδες 10

2. Ποια στοιχεία παραδίδονται σχετικά με τον Λυσία (τόπος γέννησης, καταγωγή, μόρφωση);

Μονάδες 10

3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος προσπαθεῖ να πείσει τους βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του ως βουλευτή;

Μονάδες 10

4. Ποια συναισθήματα προκαλεῖ στους βουλευτές η δήλωση του Μαντιθέου ὅτι ἔχει ἐμπιστοσύνη στον εαυτό του καὶ ὅτι με τὴν ἐξιστόρηση τῆς ζωῆς του θὰ μεταστρέψῃ τὴ δυσμενὴ ἐντύπωσή τους εἰς βάρος του;

Μονάδες 10

5. α) *κακῶς, πολλήν, ἀδίκως, μεγίστων, εὐνους*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) *λόγος, λέξις, πράξις, πράγμα, πράκτωρ*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ο-
μόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *λέγοντος* και
πεπραγμένων λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στή-
λη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνομαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το περιεχόμενο του **προοιμίου** ενός ρητορικού λόγου;

Μονάδες 10

3. Ποιο εἶναι το κατηγορητήριο εἰς βάρος του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. Σε ποια στοιχεῖα, κατὰ τον Μαντίθεο, πρέπει νὰ στηριχθεῖ ἡ ἀνάδειξή του ὡς βουλευτή;

Μονάδες 10

5. α) Νὰ σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιοῦντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ποιεῖν</i>	<i>-τής</i>	
<i>ἡγοῦμαι</i>	<i>-μών</i>	
<i>εἶχον</i>	<i>-μα</i>	
<i>καταστῆναι</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἀναγκάζωσιν</i>	<i>-η</i>	

Μονάδες 5

β) *ανεξέλεγκτος, εύπιστος, λεξικό, απραξία, βελτίωση*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 4ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσασθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλεον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσασθαι.*

Μονάδες 10

2. Ποιος και πῶς άσκησε ιδιαίτερη επίδραση στην εξέλιξη της ρητορικής στην Αθήνα τον 5ο αι. π.Χ.;

Μονάδες 10

3. Γιατί ο Μαντίθεος δηλώνει την εὐνοιά του προς το δημοκρατικό καθεστώς; Έχει σχέση αυτό με τον χρόνο εκφώνησης του λόγου και τη σύνθεση της βουλής;

Μονάδες 10

4. Γιατί η πρόταση «καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος» αρχίζει με το «καὶ εἴ» και όχι με το «εἰ καί»;

Μονάδες 10

5. *βουλή, τρόπος, αίτιος, κίνδυνος, κατηγορία:* Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 5ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλεον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνομαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.*

Μονάδες 10

2. Πού ανιχνεύονται στοιχεία **φυσικῆς ρητορείας** εκτός από τα ομηρικά ἔπη και πῶς το δημοκρατικό πολίτευμα συνέβαλε στην αξιοποίηση αυτού του χαρίσματος; Να αναφέρετε σπουδαίους φυσικούς ρήτορες.

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε το ἦθος του Μαντιθέου και των κατηγορῶν του, ὅπως αὐτό διαγράφεται στο προοίμιο.

Μονάδες 10

4. Από πού συνάγεται ὅτι ο Μαντίθεος στο προοίμιο χαρακτηρίζεται ἀπό μεγάλη αυτοπεποίθηση;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, καταστῆναι, ἐπιδείξω, εὖνους, μετέσχον*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
<i>τρόπος</i>	<i>-ικός</i>	
<i>χρόνος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>πράγμα</i>	<i>-ικός</i>	
<i>λόγος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>ἄλλος</i>	<i>-οῖος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 6ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πῶ μοι πλεον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.*

Μονάδες 10

2. α) Ποια εικόνα παρουσιάζει ο Μαντίθεος για τον εαυτό του στο δικαστήριο;
β) Ποια στοιχεία του *Ὑπέρ Μαντιθέου* λόγου του Λυσία προσδιορίζουν τον χρόνο απαγγελίας του;

Μονάδες 10

3. Με βάση τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζει τον εαυτό του ο Μαντίθεος στο προσώμιο, ποια εικόνα σχηματίζετε για αυτόν;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεία δείχνουν ότι το κείμενο αυτό είναι προσώμιο δικανικού λόγου και μάλιστα για υπόθεση δοκιμασίας;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἔνοχος
2. ἡγοῦμαι	β) εὐμενής
3. αἵτιος	γ) ἀπαιτῶ
4. εὖνους	δ) βουλευόμαι
5. ἀξιῶ	ε) οἶομαι
	στ) ἐχθρός
	ζ) ἐθέλω

Μονάδες 5

- β) συνείδηση, εκποίηση, περιχαρής, πανάγαθος, κατάσταση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 7ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσασθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσασθαι.*

Μονάδες 10

2. Ποιο ἦταν το κυριότερο δικαστήριο της Αθήνας, πῶς ορίζονταν τα μέλη του καὶ ποια ἦταν ἡ σύνθεσή του;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο προοίμιο τα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Σε ποια σημεία του κειμένου φαίνεται ἡ προσπάθεια τοῦ Λυσία να σκιαγραφήσει τὸν χαρακτήρα τοῦ Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) *ἠνάγκασμαι, φαίνωμαι, δέομαι, δοκιμάζειν, ἵππευον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. κακῶς	α) ἡδέως
2. πολλή	β) δύσνους
3. μέγιστος	γ) ὀλίγη
4. ἀηδῶς	δ) βελτίων
5. εὖνους	ε) ἐλάχιστος
	στ) μετρίως
	ζ) καλῶς

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 8ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακεείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλεον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε η κριτική του Πλάτωνα για τη **ρητορική**; Σε ποια έργα του αποτυπώθηκε η άποψή του αυτή;

Μονάδες 10

3. Στοιχείο του προοιμίου ενός ρητορικού λόγου είναι και η **εὐμάθεια**. Πώς πραγματώνεται στο συγκεκριμένο προοίμιο;

Μονάδες 10

4. Τι επιδιώκει ο Μαντίθεος να επιτύχει με το χωρίο: «ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακεείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι».

Μονάδες 10

5. *κατήγορος, έλεγχος, εϋνους, δόξα, πολιτεία*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 9ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν φαίνωμαι <καί> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺν αὐτῷ καὶ πολὺν βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδέν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἔππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσεσθαι.

Μονάδες 10

2. Γιατί ο Πλάτων αρνείται να χαρακτηρίσει *επιστήμη* ή *τέχνη* τη ρητορική;

Μονάδες 10

3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος προσπαθεί να πείσει τους βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του ως βουλευτή;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεία δείχνουν ότι το κείμενο αυτό είναι προοίμιο δικανικού λόγου και μάλιστα για υπόθεση δοκιμασίας;

Μονάδες 10

5. Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και ένα επίθετο (Γ' στήλη), απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης.

ρηματικοί τύποι	ουσιαστικά	επίθετα
λέγοντος		
ήγουμαι		
ἀξιῶ		
ἐπιδείξω		
μετέχειν		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 10ο Λυσία, Ἐν βουλή Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσασθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἶμι τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλεον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...χρόνον ἡγήσασθαι.*

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Ἰσοκράτη γιὰ τὴ **ρητορικὴ**;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τὸ ἦθος τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν τοῦ, ὅπως αὐτό διαγράφεται στο προοίμιο;

Μονάδες 10

4. Γιατί ἡ πρόταση «καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος» ἀρχίζει με τὸ «καὶ εἴ» καὶ ὄχι με τὸ «εἰ καί»;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις/φράσεις τοῦ κειμένου, στὴν **A'** στήλῃ, με τὴ σημασία τους στὴ **B'** στήλῃ (δύο στοιχεῖα στὴ **B'** στήλῃ περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. διαβάλλομαι	α) διαμένω στην πόλη
2. κακῶς ποιῶ	β) κόσμια, με μέτρο
3. ἐπιδημῶ	γ) ασύνετα
4. μετρίως	δ) βλάπτω
5. ἐπιδείκνυμι	ε) μετακομίζω
	στ) αποδεικνύω
	ζ) συκοφαντούμαι

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἡγοῦμαι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-μών**.

τρόπου: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

εὔνους: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

λέγοντος: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πεπραγμένων: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 11ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρόους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.
Μονάδες 10
2. Γιατί η αρχαία Αθήνα υπήρξε το επίκεντρο της ρητορείας;
Μονάδες 10
3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος προσπαθεῖ να πείσει τους βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του ως βουλευτή;
Μονάδες 10
4. Ποια συναισθήματα προκαλεῖ στους βουλευτές η δήλωση του Μαντιθέου ὅτι ἔχει ἐμπιστοσύνη στον εαυτό του καὶ ὅτι με τὴν ἐξιστόρηση τῆς ζωῆς του θα μεταστρέψῃ τὴ δυσμενὴ ἐντύπωσή τους εἰς βάρος του;
Μονάδες 10
5. α) κακῶς, πολλήν, ἀδίκως, μεγίστων, εὖνους: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία ἀντώνυμη λέξη στὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα.

Μονάδες 5

β) *λόγος, λέξις, πράξις, πράγμα, πράκτωρ*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ο-
μόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *λέγοντος* και
πεπραγμένων λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στή-
λη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 12ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὸς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποιος ἦταν ο στόχος της **δοκιμασίας** και ποια θεσμικά ὄργανα ἦταν υπεύθυνα για τη διεξαγωγή της;

Μονάδες 10

3. Ποιο εἶναι το κατηγορητήριο εἰς βάρος του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. Σε ποια στοιχεῖα, κατὰ τον Μαντίθεο, πρέπει να στηριχθεῖ ἡ ἀνάδειξή του ὡς βουλευτή;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ποιεῖν	-τής	
ἡγοῦμαι	-μών	
εἶχον	-μα	
καταστήναι	-ις	
ἀναγκάζωσιν	-η	

Μονάδες 5

β) ανεξέλεγκτος, εύπιστος, λεξικό, απραξία, βελτίωση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 13ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσασθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὸς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποιες πληροφορίες υπάρχουν για το ταξίδι του Λυσία στην Κάτω Ιταλία; Ποια επίδραση άσκησε στο έργο του;

Μονάδες 10

3. Γιατί ο Μαντίθεος δηλώνει την εὐνοιά του προς το δημοκρατικό καθεστώς; Ἐχει σχέση αυτό με τον χρόνο εκφώνησης του λόγου και τη σύνθεση της βουλῆς;

Μονάδες 10

4. Γιατί η πρόταση «καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος» αρχίζει με το «καὶ εἰ» και όχι με το «εἰ καὶ»;

Μονάδες 10

5. *βουλή, τρόπος, αίτιος, κίνδυνος, κατηγορία:* Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 14ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὸς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποιος και πῶς ἄσκησε ιδιαίτερη επίδραση στην εξέλιξη της ρητορικής στην Αθήνα τον 5ο αι. π.Χ.;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε το ἦθος του Μαντιθέου και των κατηγορῶν του, ὅπως αὐτό διαγράφεται στο προοίμιο;

Μονάδες 10

4. Από πού συνάγεται ὅτι ο Μαντίθεος στο προοίμιο χαρακτηρίζεται ἀπὸ μεγάλη αυτοπεποίθηση;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, καταστῆναι, ἐπιδείξω, εὖνους, μετέσχον*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
τρόπος	-ικός	
χρόνος	-ιος	
πράγμα	-ικός	
λόγος	-ιος	
ἄλλος	-οῖος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 15ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὺς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποιες ἦταν οἱ απόψεις τοῦ Γοργία καὶ τοῦ Πρωταγόρα γιὰ τὴν *αντικειμενικὴ γνώση* καὶ *ἀλήθεια*;

Μονάδες 10

3. Με βάση τὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο παρουσιάζει τὸν εαυτό του ὁ Μαντίθεος στὸ προοίμιο, ποία εἰκόνα σχηματίζετε γιὰ αὐτόν;

Μονάδες 10

4. Ποία στοιχεῖα δείχνουν ὅτι τὸ κείμενο αὐτὸ εἶναι προοίμιο δικανικοῦ λόγου καὶ μάλιστα γιὰ υπόθεση δοκιμασίας;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τοῦ κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περὶσσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἔνοχος
2. ἡγοῦμαι	β) εὐμενής
3. αἵτιος	γ) ἀπαιτῶ
4. εὖνους	δ) βουλευόμαι
5. ἀξιῶ	ε) οἶομαι
	στ) ἐχθρός
	ζ) ἐθέλω

Μονάδες 5

β) συνείδηση, εκποίηση, περιχαρής, πανάγαθος, κατάσταση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 16ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴ ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὸς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε ἡ ἀνάπτυξη τῆς *φυσικῆς ρητορείας* ἀπὸ τὸν ὁμηρικὸ Νέστορα μέχρι τὸν Περικλή;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο προοίμιο τὰ ρητορικὰ πάθη.

Μονάδες 10

4. Σε ποια σημεία τοῦ κειμένου φαίνεται ἡ προσπάθεια τοῦ Λυσία νὰ σκιαγραφήσῃ τὸν χαρακτήρα τοῦ Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) *ἠνάγκασμαι, φαίνωμαι, δέομαι, δοκιμάζειν, ἵππευον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. κακῶς	α) ἡδέως
2. πολλή	β) δύσνους
3. μέγιστος	γ) ὀλίγη
4. ἀηδῶς	δ) βελτίων
5. εὖνους	ε) ἐλάχιστος
	στ) μετρίως
	ζ) καλῶς

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 17ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρόους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῶ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι τὰ **ενθυμήματα** καὶ ποιο το περιεχόμενό τους;

Μονάδες 10

3. Στοιχείο του προοιμίου ενός ρητορικού λόγου εἶναι καὶ ἡ **εὐμάθεια**. Πῶς πραγματώνεται στο συγκεκριμένο προοίμιο;

Μονάδες 10

4. Τι επιδιώκει ὁ Μαντίθεος νὰ ἐπιτύχει με τὸ χωρίο: «ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι».

Μονάδες 10

5. *βούλομαι, ἡγοῦμαι, λέγω, πράττω, φαίνομαι*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία συνώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 18ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴ ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρόους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν τα χαρακτηριστικά του επαγγέλματος του *λογογράφου*;

Μονάδες 10

3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος προσπαθεῖ να πείσει τους βουλευτές να εγκρίνουν την εκλογή του ως βουλευτή;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεία δείχνουν ὅτι το κείμενο αὐτό εἶναι προοίμιο δικανικοῦ λόγου καὶ μάλιστα γιὰ υπόθεση δοκιμασίας;

Μονάδες 10

5. Να γράψετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) καὶ ἓνα ἐπίθετο (Γ' στήλη), ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
ρηματικοί τύποι	ουσιαστικά	επίθετα
λέγοντος		
ἡγοῦμαι		
ἀξιῶ		
ἐπιδείξω		
μετέχειν		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 19ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴ ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρὸς εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.
Μονάδες 10
2. Τι ἦταν οἱ *επιδεικτικοί* ἢ *πανηγυρικοί λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους καὶ ποιὸς ὁ ἐπιφανέστερος εκπρόσωπος τοῦ εἶδους αὐτοῦ;
Μονάδες 10
3. Να περιγράψετε τὸ ἦθος τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν του, ὅπως αὐτὸ διαγράφεται στο προοίμιο;
Μονάδες 10
4. Γιατί ἡ πρόταση «καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος» ἀρχίζει με τὸ «καὶ εἰ» καὶ ὄχι με τὸ «εἰ καί»;
Μονάδες 10
5. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις/φράσεις τοῦ κειμένου, στὴν Α' στήλη, με τὴ σημασία τους στὴ Β' στήλη (δύο στοιχεῖα στὴ Β' στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. διαβάλλομαι	α) διαμένω στην πόλη
2. κακῶς ποιῶ	β) κόσμια, με μέτρο
3. ἐπιδημῶ	γ) ασύνετα
4. μετρίως	δ) βλάπτω
5. ἐπιδείκνυμι	ε) μετακομίζω
	στ) αποδεικνύω
	ζ) συκοφαντούμαι

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἡγοῦμαι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-μών**.

τρόπου: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

εὔνους: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

λέγοντος: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πεπραγμένων: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 20ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαντῶ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἄξιῳ δέ, ὦ βουλή, ἔαν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἔαν δὲ φαίνωμαι <καὶ> περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χειρόους εἶναι. πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐκ ἵππενον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀξιῳ δέ, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς...οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ αισθητικὴ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ Λυσία;

Μονάδες 10

3. Με ποῖον τρόπο ὁ Μαντίθεος προσπαθεῖ νὰ προσελκύσει τὴν προσοχὴ τῶν βουλευτῶν καὶ νὰ κερδίσει τὴν εὐνοιά τους;

Μονάδες 10

4. Ποια ἀπήχηση μπορεῖ νὰ εἶχε στους βουλευτές ἡ ἀναφορὰ τοῦ Μαντιθέου στὴν κοινωνικὴ τοῦ ζωή;

Μονάδες 10

5. α) *συνήδη, βουλομένοις, ποιεῖν, εἶχον, ἡγοῦμαι*: Νὰ γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *διαβεβλημένοις, καταστήναι, ἐπειδάν, διακείμενος, μεταμελήσειν*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 22ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἵππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἵππεύειν οὐκ ἔννεισιν, ἔννιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἵππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Τι γνωρίζετε για τους *Ομηρικούς αγορητές*;

Μονάδες 10

3. Η επιχειρηματολογία του Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του, αλλά και στη λογική. Ποια είναι αυτά τα επιχειρήματα;

Μονάδες 10

4. Τι υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με τη φράση «ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον»;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξέπεμψε	-ή	
ἔχοντες	-μα	
μεθισταμένης	-ις	
ἀποδημοῦσι	-ία	
μεταδιδόναι	-ις	

Μονάδες 5

- β) *τειχος, πολιτεία, κίνδυνος, δῆμος, ἔλεγχος*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 23ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν ἡ κατηγορία ἐναντίον τοῦ Μαντιθέου;

Μονάδες 10

3. Γιατί ὁ Μαντίθεος θεωρεῖ ὅτι ἡ κατηγορία ἡ ὁποία στηρίζεται στο σανίδιον δὲν εἶναι ἀξιόπιστη;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος ἀλλάζει τὴ σειρά τοῦ κατηγορητηρίου καὶ ἀρχίζει με τὴν ἀποδημία τοῦ στον βασιλιά τοῦ Πόντου;

Μονάδες 10

5. α) *μεταδιδόναι, ίππεύσαντας, σκοπεῖν, ὁμολογούντων, ἐγγεγραμμένοι*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *διαιτητής, κατάσταση, καθημερινός, ανεπιθύμητος, εκχειρία*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 24ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το περιεχόμενο της **διήγησης** ενός ρητορικού λόγου;

Μονάδες 10

3. Ποιο εἶναι, κατὰ τον Μαντίθεο, το ισχυρότερο αποδεικτικό στοιχείο ὅτι κάποιος πολίτης υπηρέτησε στην τάξη των ἱππέων κατὰ την περίοδο των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

4. Ποια σημασία ἔχει για την ἀναίρεση καὶ των ἄλλων κατηγοριῶν, εἰάν ἀποδείξει ὁ Μαντίθεος ὅτι «πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς» ἀπουσίαζε στὸν Πόντο;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκπέμπω	α) σφάλλω
2. ἐπιθυμῶ	β) φθάνω
3. ἐξαμαρτάνω	γ) ἐξετάζω
4. σκοπῶ	δ) ἐφίεμαι
5. ἀφικνουῖμαι	ε) ὀρώ
	στ) ἀναχωρῶ
	ζ) ἀποστέλλω

Μονάδες 5

β) μεταδιδόναι, διαιτησομένους, ἐξέπεμψε, καθαιρουμένων, μεθισταμένης:
Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 25ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφίγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. α) Τι ἦταν οἱ **δικανικοί λόγοι** καὶ ποίος ὁ σκοπὸς τους;
β) Να αναφέρετε ονομαστικά τὰ **δικαστήρια** τῆς ἀρχαίας Αθῆνας· να δώσετε πληροφορίες γιὰ τὸ ἀρχαιότερο.

Μονάδες 10

3. Γιατί ἡ εγγραφή ἢ μὴ στὸν κατάλογο τῶν φυλάρχων ἀποτελεῖ βασικὸ ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴ δοκιμασία, κατὰ τὸν Μαντίθεο;

Μονάδες 10

4. Γιατί συνηγορεῖ υπὲρ τοῦ Μαντιθέου ἡ ἀναφορὰ στὸ γεγονὸς ὅτι ἐπέστρεψε στὴν Αθῆνα πέντε ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτῶση τῶν Τριάκοντα;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποδημῶ	α) ἤττον
2. κατέρχομαι	β) διέρχομαι
3. πρότερον	γ) ὀλίγοι
4. μᾶλλον	δ) ἀπέρχομαι
5. πολλοί	ε) ὕστερον
	στ) πρῶτον
	ζ) ἐπιδημῶ

Μονάδες 5

β) δῆμον, σκοπεῖν, ἐψηφίσασθε, ἀπενεγκεῖν, ἀναπράξῃτε: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 26ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Ποιες εἶναι οἱ βασικότερες ἀρετές τοῦ *ύφους* τοῦ Λυσία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τὰ ρητορικά ἤθη καὶ πάθη τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν τοῦ.

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος θεωρεῖ ἀνοησία νὰ πιστεύει κανεὶς ὅτι μόνο ἡ εγγραφή τοῦ ονόματος κάποιου στο σανίδιον ἀποδεικνύει ὅτι υπηρέτησε στο σώμα τῶν ἱππέων;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
καθαιρουμένων	-ις	
ἀφιγμένους	-ις	
ἐγγεγραμμένοι	-ή	
ἐψηφίσασθε	-μα	
ἀναπράξετε	-ις	

Μονάδες 5

- β) αποδημητικός, διάδοση, επίλυση, σκοπός, συνήθεια: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 27ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Λυσία στο επάγγελμα του **λογογράφου**;

Μονάδες 10

3. Η επιχειρηματολογία του Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του, αλλά και στη λογική. Ποια είναι αυτά τα επιχειρήματα;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος αλλάζει τη σειρά του κατηγορητηρίου και αρχίζει με την αποδημία του στον βασιλιά του Πόντου;

Μονάδες 10

5. α) *γραφή, ανεξέλεγκτος, καταψήφιση, συμμετοχή, πράγμα*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) *κατέρχομαι, μετέχω, μᾶλλον, πολλοί, πρότερον*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 29ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **ἠθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά ἥθη**), κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκούσε στὸ ἀκροατήριο;

Μονάδες 10

3. Να ἐντοπίσετε στὸ κείμενο τὰ ρητορικά ἥθη καὶ πάθη τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν του.

Μονάδες 10

4. Γιατί ἡ συμμετοχὴ τοῦ Μαντιθέου στοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχαν οἱ Τριάκοντα, πέντε μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση τους, θὰ ἦταν πράξη ἀστοχῆ γι' αὐτόν;

Μονάδες 10

5. α) *δαιτησομένους, ἐξέπεμψε, μεθισταμένης, πολιτείας, ἐπιθυμεῖν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *ἐξαμαρτάνουσι, μεταδιδόναι, συγκαταλύσαντας, ἐγγεγραμμένοι, ἀναπράξητε*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 30ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. **χειροτονία, κλεψύδρα, λογογράφοι**: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο καθενός ἀπὸ τοὺς ὅρους αὐτούς;

Μονάδες 10

3. Με ποια γεγονότα τῆς προσωπικῆς τοῦ ζωῆς ο Μαντίθεος προσπαθεῖ νὰ ἐπηρεάσει τοὺς βουλευτὲς ὑπὲρ τοῦ;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος θεωρεῖ ἀνοησία νὰ πιστεύει κανεὶς ὅτι μόνο ἡ ἐγγραφή τοῦ ονόματος κάποιου στο σανίδιον ἀποδεικνύει ὅτι υπηρέτησε στο σώμα τῶν ἱππέων;

Μονάδες 10

5. α) **πολιτειακός, άτιμος, δημοτικός, ομόλογος, παρουσία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἔχοντας: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

γνώμην: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀποδημοῦσι: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐπιθυμείν: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐψηφίσασθε: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 31ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα **κύρια μέρη** ενός ρητορικού λόγου; Ποιος είναι ο σκοπός του πρώτου μέρους που αποτελεί και την αρχή του λόγου;

Μονάδες 10

3. Η επιχειρηματολογία του Μαντιθέου στηρίζεται στα γεγονότα που συνδέονται με τη ζωή του, αλλά και στη λογική. Ποια είναι αυτά τα επιχειρήματα;

Μονάδες 10

4. Τι υπαινίσσεται ο Μαντίθεος με τη φράση «ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον»;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξέπεμψε	-ή	
ἔχοντες	-μα	
μεθισταμένης	-ις	
ἀποδημοῦσι	-ία	
μεταδιδόναι	-ις	

Μονάδες 5

- β) *τείχος, πολιτεία, κίνδυνος, δῆμος, ἔλεγχος*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 32ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Να εξηγήσετε γιατί αναπτύχθηκε η *ρητορική* στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

3. Γιατί ο Μαντίθεος θεωρεῖ ὅτι ἡ κατηγορία ἡ ὁποία στηρίζεται στο σανίδιον δεν εἶναι ἀξιόπιστη;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος ἀλλάζει τὴν σειρά τῶν κατηγορητηρίων καὶ ἀρχίζει με τὴν ἀποδημία του στον βασιλιά του Πόντου;

Μονάδες 10

5. α) *μεταδιδόναι, ίππεύσαντας, σκοπεῖν, ὁμολογούντων, ἐγγεγραμμένοι*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) *διαιτητής, κατάσταση, καθημερινός, ανεπιθύμητος, εκχειρία*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 33ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το σημαντικότερο χαρακτηριστικό της τέχνης του Λυσία;

Μονάδες 10

3. Ποιο εἶναι, κατὰ τον Μαντίθεο, το ισχυρότερο αποδεικτικό στοιχείο ὅτι κάποιος πολίτης υπηρέτησε στην τάξη των ἱππέων κατὰ την περίοδο των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

4. Ποια σημασία ἔχει για την ἀναίρεση καὶ των ἄλλων κατηγοριῶν, εἰάν ἀποδείξει ὁ Μαντίθεος ὅτι «πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς» ἀπουσίαζε στὸν Πόντο;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκπέμπω	α) σφάλλω
2. ἐπιθυμῶ	β) φθάνω
3. ἐξαμαρτάνω	γ) ἐξετάζω
4. σκοπῶ	δ) ἐφίεμαι
5. ἀφικνου̐μαι	ε) ὀρώ
	στ) ἀναχωρῶ
	ζ) ἀποστέλλω

Μονάδες 5

β) μεταδιδόναι, διαιτησομένους, ἐξέπεμψε, καθαιρουμένων, μεθισταμένης:

Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 40ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἡτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **παθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά πάθη**), κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκούσε στὸ ἀκροατήριο;

Μονάδες 10

3. Με ποια γεγονότα τῆς προσωπικῆς τοῦ ζωῆς ὁ Μαντίθεος προσπαθεῖ νὰ ἐπηρεάσει τοὺς βουλευτὲς ὑπὲρ του;

Μονάδες 10

4. Γιατί ἡ συμμετοχὴ τοῦ Μαντιθέου στοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχαν οἱ Τριάκοντα, πέντε μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση τους, θὰ ἦταν πράξη ἀστοχῆ γι' αὐτόν;

Μονάδες 10

5. α) *μετέχειν, φαίνονται, ἔχοντες, εξαμαρτάνουσι, σκοπεῖν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (**A'** στήλη) με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποδημῶ	α) ἥττον
2. κατέρχομαι	β) διέρχομαι
3. πρότερον	γ) ὀλίγοι
4. μᾶλλον	δ) ἀπέρχομαι
5. πολλοί	ε) ὕστερον
	στ) πρῶτον
	ζ) ἐπιδημῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 46ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίου, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς... ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Ποιο στόχο ἔχει ἡ ρητορική ὡς **πειθούς δημιουργός**; Πῶς χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῶν σοφιστῶν;
Μονάδες 10
3. Με ποια επιχειρήματα ὁ Μαντίθεος υποστηρίζει ὅτι οἱ κατάλογοι τῶν φυλάρχων ἦταν ἐγκυρότεροι ἀπὸ τὰ **σανίδια**, στα ὁποῖα ἦταν γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἱππέων;
Μονάδες 10
4. Γιατί ὁ Μαντίθεος υποστηρίζει ὅτι καὶ ἀν ἀκόμη εἶχε υπηρετήσει ὡς ἱππέας ἐπὶ τῶν Τριάκοντα δὲν θὰ το ἀρνιόταν;
Μονάδες 10
5. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις-εκφράσεις τοῦ κειμένου, στὴν **A'** στήλῃ, με τὴ σημασία τοὺς στὴ **B'** στήλῃ (δύο στοιχεῖα στὴ **B'** στήλῃ περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποφέρομαι	α) οι κατάλογοι (των φυλάρχων)
2. σύνδικος	β) κακοποιούμαι
3. τὰ γράμματα	γ) αναζητώ
4. κακῶς πάσχω	δ) συνήγορος δημοσίου
5. ζημιοῦμαι	ε) δικαστής
	στ) τιμωρούμαι
	ζ) αναφέρομαι

Μονάδες 5

β) παραδοθέντα, συνδίκους, εξαλειφθῆναι, φυλάρχων, ἀνάβηθι: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 47ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίου, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἠγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς... ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ὁρων: *φυσική ευγλωττία, ἀγορή, κυδιάνειρα, ἰσηγορία*.
Μονάδες 10
3. Να περιγράψετε τα ρητορικά ἤθη (του ρήτορα, των κατηγορῶν και των βουλευτῶν) ὅπως διαγράφονται στο κείμενο.
Μονάδες 10
4. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε ἓνα υποθετικό συλλογισμό: εἴπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο εἶναι το περιεχόμενο του συλλογισμοῦ καὶ τι ἐπιδιώκει με αὐτόν;
Μονάδες 10
5. α) ἀποδείξειεν, ἀνάβηθι, παραδοθέντα, καταβαλόντα, ζημιοῦσθαι: Να γράψετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
γνῶναι	-η	
πεποιηκώς	-ής	
ἥξιουν	-μα	
πέπονθε	-ος	
δοκιμάζεσθαι	-ία	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 49ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Τι γνωρίζετε για τη γέννηση της *συστηματικής ρητορείας* στη Σικελία;
Μονάδες 10
3. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν, κατά τον Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα σανίδια;
Μονάδες 10
4. Γιατί ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι και αν ακόμη είχε υπηρετήσει ως ιππέας ἐπὶ των Τριάκοντα δεν θα το αρνιόταν;
Μονάδες 10
5. *βουλή, πολίτης, γνώμη, στρατηγός, ἀπολογία*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 50ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίου, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Γιατί το ἔργο του Λυσία ἔχει ιστορική ἀξία καὶ συγχρόνως συμβάλλει στὴν καλύτερη γνώση μας γιὰ τὴν αττική δικονομία;
Μονάδες 10
3. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σὲ ἓνα ὑποθετικό συλλογισμό: εἴπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τι ἐπιδιώκει μὲ αὐτόν;
Μονάδες 10
4. Μὲ ποια επιχειρήματα ὁ Μαντίθεος υποστηρίζει ὅτι οἱ κατάλογοι τῶν φυλάρχων ἦταν ἐγκυρότεροι ἀπὸ τὰ σανίδια, στὰ ὁποῖα ἦταν γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἱππέων;
Μονάδες 10
5. α) Νὰ σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη πὺν σὰς δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
έχοντας	-ις	
χρωμένους	-της	
ήγεισθε	-μών	
καταψεύσασθαι	-ος	
μαρτύρησον	-ία	

Μονάδες 5

β) παράδειγμα, ανήφορος, καταστατικό, πρόβλημα, διηγετής: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 51ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γινῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεπονηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἰπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταφύεσθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Ἰσοκράτη γιὰ τὴ **ρητορικὴ**;

Μονάδες 10

3. Ὁ Μαντίθεος καταφεύγει σὲ ἓνα ὑποθετικὸ συλλογισμό: εἵπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο τοῦ συλλογισμοῦ καὶ τι ἐπιδιώκει μὲ αὐτόν;

Μονάδες 10

4. Ποιο βασικὸ ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο τῆς αθωότητάς του ἐκθέτει ὁ Μαντίθεος στὸ κείμενο καὶ μὲ ποια ἐπιχειρήματα τὸ τεκμηριώνει;

Μονάδες 10

5. **ἀνάβηθι, καταβαλόντα, πεπονηκώς, ἡξίουν, χρωμένους**: Νὰ γράψετε γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις ἓνα ομόρριζο οὐσιαστικὸ στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ νὰ σχηματίσετε μὲ αὐτὸ μία πρόταση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 52ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκους οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτη τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. *Ἀνάβηθι* δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Γιατί ο Πλάτων αρνείται να χαρακτηρίσει *επιστήμη* ἢ *τέχνη* τη ρητορική;

Μονάδες 10

3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος υποστηρίζει ὅτι οἱ κατάλογοι τῶν φυλάρχων ἦταν ἐγκυρότεροι ἀπὸ τὰ *σανίδια*, στα οποία ἦταν γραμμένα τὰ ονόματα τῶν ἱππέων;

Μονάδες 10

4. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι: Να σχολιάσετε, με βάση το χωρίο το ἥθος τῶν κατηγορῶν, ὅπως το παρουσιάζει ο Μαντίθεος.

Μονάδες 10

5. Να αντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τὶς λέξεις τοῦ κειμένου *ἀνάβηθι* καὶ *ἵππευσα* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ἀνάβασις*, *ἀναβάτης*, *βάθρον*, *ἱπάριον* καὶ *ἵππευμα* με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ίππάριον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ανάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ίππευμα</i>	δ) τόπος
5. <i>αναβάτης</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 53ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γινῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. **Ἀνάβηθι** δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε η κριτική του Πλάτωνα για τη **ρητορική**; Σε ποια έργα του αποτυπώθηκε η άποψή του αυτή;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη (του ρήτορα, των κατηγορών και των βουλευτών) όπως διαγράφονται στο κείμενο.

Μονάδες 10

4. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν, κατά τον Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα σανίδια;

Μονάδες 10

5. α) **ἐξαλειφθῆναι, φυλάρχων, στρατηγούς, καταψεύσασθαι, ἀνάβηθι**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

πεποικηκώς: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη *-ις*.

ἀπολογία: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

δικαιότερον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

γιγνώσκω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀποδείξειεν: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 54ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἠξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἠγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Ποιο ἦταν το **κυριότερο δικαστήριο** της Αθήνας, πῶς ορίζονταν τα μέλη του και ποια ἦταν η σύνθεσή του;

Μονάδες 10

3. Ποιο βασικό αποδεικτικό στοιχείο της αθωότητάς του εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;

Μονάδες 10

4. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό: εἴπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (**A'** στήλη) με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολύ	α) ἐγγράφω
2. ῥάδιον	β) καλῶς
3. δικαιότερον	γ) χαλεπόν
4. ἐξαλείφω	δ) διαγράφω
5. κακῶς	ε) ὀλίγον
	στ) πλεῖον
	ζ) ἀδικώτερον

Μονάδες 5

β) γνώστης, αποζημίωση, πάθος, χρήστης, παράβαση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 55ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. α) Ποια **εικόνα** παρουσιάζει ο Μαντίθεος για τον εαυτό του στο δικαστήριο;
β) Ποια στοιχεία του **Ὑπέρ Μαντιθέου** λόγου του Λυσία προσδιορίζουν τον χρόνο απαγγελίας του;

Μονάδες 10

3. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι οι κατάλογοι των φυλάρχων ήταν εγκυρότεροι από τα σανίδια, στα οποία ήταν γραμμένα τα ονόματα των ιππέων;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι, και αν ακόμη είχε υπηρετήσει ως ιππέας επί των Τριάκοντα, δεν θα το αρνιόταν;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τις λέξεις-εκφράσεις του κειμένου, στην **A'** στήλη, με τη σημασία τους στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία στη **B'** στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποφέρομαι	α) οι κατάλογοι (των φυλάρχων)
2. σύνδικος	β) κακοποιούμαι
3. τὰ γράμματα	γ) αναζητώ
4. κακῶς πάσχω	δ) συνήγορος δημοσίου
5. ζημιούμαι	ε) δικαστής
	στ) τιμωρούμαι
	ζ) αναφέρομαι

Μονάδες 5

β) παραδοθέντα, συνδίκους, εξαλειφθῆναι, φυλάρχων, ἀνάβηθι: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 56ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γινῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Πού ανιχνεύονται στοιχεία *φυσικῆς ρητορείας* εκτός από τα ομηρικά ἔπη και πώς το δημοκρατικό πολίτευμα συνέβαλε στην αξιοποίηση αυτού του χαρίσματος. Να αναφέρετε σπουδαίους *φυσικούς ρήτορες*.

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη (του ρήτορα, των κατηγορών και των βουλευτών) όπως διαγράφονται στο κείμενο.

Μονάδες 10

4. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό: εἵπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;

Μονάδες 10

5. α) ἀποδείξειεν, ἀνάβηθι, παραδοθέντα, καταβαλόντα, ζημιούσθαι: Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
γνῶναι	-η	
πεποιηκώς	-ής	
ἡξίουν	-μα	
πέπονθε	-ος	
δοκιμάζεσθαι	-ία	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 58ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἰππάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ανάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα,...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το περιεχόμενο του *προοιμίου* ενός ρητορικού λόγου;

Μονάδες 10

3. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν, κατά τον Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα σανίδια;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι και αν ακόμη είχε υπηρετήσει ως ιππέας ἐπὶ των Τριάκοντα δεν θα το αρνιόταν;

Μονάδες 10

5. *βουλή, πολίτης, γνώμη, στρατηγός, ἀπολογία*: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 59ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Ποια στοιχεία παραδίδονται σχετικά με τον Λυσία (τόπος γέννησης, καταγωγή, μόρφωση);

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό: εἵπερ ἵππευσα... δοκιμάζεσθαι. Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;

Μονάδες 10

4. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος υποστηρίζει ότι οι κατάλογοι των φυλάρχων ήταν εγκυρότεροι από τα σανίδια, στα οποία ήταν γραμμένα τα ονόματα των ιππέων;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔχοντας	-ις	
χρωμένους	-της	
ἡγεῖσθε	-μών	
καταψεύσασθαι	-ος	
μαρτύρησον	-ία	

Μονάδες 5

- β) παράδειγμα, ανήφορος, καταστατικό, πρόβλημα, αναβάτης: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 60ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γινῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.

Μονάδες 10

2. Πῶς αντιλαμβάνεσθε το περιεχόμενο του ὅρου *φυσική ευλωτία*;

Μονάδες 10

3. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν, κατά τον Μαντίθεο, πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα σανίδια;

Μονάδες 10

4. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι: Να σχολιάσετε, με βάση το χωρίο, το ήθος των κατηγορών, όπως το παρουσιάζει ο Μαντίθεος.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. γινώσκω	α) βλάπτομαι

2. ὀρῶ	β) θέλω
3. ἡγοῦμαι	γ) ἐπίσταμαι
4. βούλομαι	δ) ἀγνοῶ
5. ζημιοῦμαι	ε) ὠφελῶ
	στ) οἶομαι
	ζ) βλέπω

Μονάδες 5

β) σχήμα, εμπιστοσύνη, αδόκιμος, κατάχρηση, ατολμία: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 61ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ *αισθητική αξία* τοῦ ἔργου τοῦ Λυσία;

Μονάδες 10

3. Ποια στοιχεῖα τῆς ιδιωτικῆς τοῦ ζωῆς ἐκθέτει ὁ Μαντίθεος στο κείμενο καὶ γιὰ ποιο λόγο;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος συνδέει τὶς συμφορὰς τῆς πόλης με τὴν οικονομική του κατάσταση;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πολλή	α) ελάχιστον
2. δίκαιον	β) άγνοῶ
3. δήλον	γ) φανερόν
4. οἶδα	δ) ἄδηλον
5. μέγιστον	ε) ὀλίγη
	στ) ἄδικον
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

- β) καταλειφθείσης, ἐξέδωκα, μηδεπώποτε, διώκηκα, λογοποιοῦντας: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 62ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Τι ἦταν οἱ *επιδεικτικοί* ἢ *πανηγυρικοί λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους καὶ ποιος ὁ ἐπιφανέστερος ἐκπρόσωπος τοῦ εἴδους αὐτοῦ;

Μονάδες 10

3. ἐν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι - ἐν ταῖς δοκιμασίαις: Ποια εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν ἐκφράσεων αὐτῶν, ποιο σκέλος τονίζει ὁ Μαντίθεος περισσότερο καὶ γιατί;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος παραθέτει λεπτομερῶς οικονομικά στοιχεῖα που ἀφοροῦν τῇ σχέσῃ τοῦ πρὸς τὰ μέλη τῆς οἰκογένειάς του;

Μονάδες 10

5. α) **κατάλοιπο, πολίτης, διαβίωση, επιτυχία, οπτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *ποιήσομαι* και *έχειν* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ποιημάτιον, ποιήσεις, ποιητής, σχολεῖον* και *σχῆμα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ποιημάτιον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>σχολεῖον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ποιήσεις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ποιητής</i>	δ) τόπος
5. <i>σχῆμα</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 63ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν τα χαρακτηριστικά του επαγγέλματος του **λογογράφου**;

Μονάδες 10

3. Ποια επιχειρήματα, που αναφέρονται στη δοκιμασία, παραθέτει ο Μαντίθεος;

Μονάδες 10

4. Ποια εἶναι ἡ κοινωνικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Μαντιθέου, ὅπως περιγράφεται στο χωρίο περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον...περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους;

Μονάδες 10

4. α) Να συνδέσετε τις λέξεις του κειμένου, στην Α' στήλη, με τη σημασία τους στη Β' στήλη (δύο στοιχεία στη Β' στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>αίτια</i>	α) διαδίδω
2. <i>έκδίδωμι</i>	β) κατηγορία, μομφή
3. <i>έπιδίδωμι</i>	γ) τιμιότητα, κοσμιότητα
4. <i>έγκλημα</i>	δ) παντρεύω
5. <i>έπιείκεια</i>	ε) προικίζω
	στ) τιμωρώ
	ζ) κατηγορία

Μονάδες 5

β) *έπιδούς, ένειμάμην, βεβίωκα, λογοποιοῦντας, έπεθυμοῦμεν*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις ένα ομόρριζο ουσιαστικό στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 64ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ,

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι τα **ενθυμήματα** και ποιο το περιεχόμενό τους;

Μονάδες 10

3. Πῶς παρουσιάζεται το ἦθος του Μαντιθέου στο κείμενο;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο δοκιμαζόμενος για την κατάληψη δημόσιου αξιώματος στην αρχαία Αθήνα ἔπρεπε να λογοδοτήσει για τη ζωή του;

Μονάδες 10

4. α) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ποιήσομαι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

βίος: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

δηλον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

λέγω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

καταλειφθείσης: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

β) είδηση, δοξασία, αγωνιστικός, δόκιμος, εκδότης: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 65ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε η ανάπτυξη της *φυσικής ρητορείας* από τον Ομηρικό Νέστορα μέχρι τον Περικλή;

Μονάδες 10

3. Ποια στοιχεία της κοινωνικής ζωής του Μαντιθέου υπάρχουν στο κείμενο και με ποιες λέξεις ή φράσεις αναφέρεται ο Μαντίθεος σε αυτά;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος συνδέει τις συμφορές της πόλης με την οικονομική του κατάσταση;

Μονάδες 10

5. α) λέγειν, ἀπολογεῖσθαι, δίδοναι, δέομαι, ἀκροάσασθαι: Να γράψετε ένα ο-
μόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής
γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη
Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. προσήκει	α) νομίζω
2. λέγω	β) ίκετεύω
3. ήγοῦμαι	γ) βλέπω
4. δέομαι	δ) ποιῶ
5. ὁρῶ	ε) δίδωμι
	στ) φημί
	ζ) χρή

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 66ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ,

Μονάδες 10

2. Ποιες ἦταν οι απόψεις του Γοργία και του Πρωταγόρα για την *αντικειμενική γνώση* και *αλήθεια*;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου και των αντιπάλων του τα οποία αναφέρονται στην κοινωνική τους ζωή.

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος παραθέτει λεπτομερώς οικονομικά στοιχεία που αφορούν τη σχέση του προς τα μέλη της οικογένειάς του;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγειν	-ος	
διδόναι	-ις	
ποιήσομαι	-ής	
ἐνειμάμην	-εύς	
ὁμολογείν	-ία	

Μονάδες 5

- β) **πλειονότητα, αγωνιστής, κατηγορία, δοκιμαστικός, απουσία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 67ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Ποιος και πῶς ἄσκησε ἰδιαιτέρη ἐπίδραση στὴν εξέλιξη τῆς *ρητορικῆς* στὴν Αθήνα τὸν 5ο αἰ. π.Χ.;

Μονάδες 10

3. Πῶς παρουσιάζεται τὸ ἥθος τοῦ Μαντιθέου στὸ κείμενο;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεῖα συνάγουμε ἀπὸ τὸ κείμενο γιὰ τὸ πῶς περνοῦσαν τὸν καιρὸ τοὺς πολλοὶ νεαροὶ Αθηναῖοι στὴν ἀρχαία Αθήνα;

Μονάδες 10

5. α) Να ἀπαντήσετε στὰ παρακάτω ζητούμενα:

διδόναι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

αίτία: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

μέγιστον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

δει: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐξέδωκα: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

β) ὁμολογεῖν, ἡγοῦμαι, τυγχάνουσι, ὄψεσθε, ψευδομένους: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 68ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Ποιες πληροφορίες υπάρχουν για το ταξίδι του Λυσία στην Κάτω Ιταλία; Ποια επίδραση άσκησε στο έργο του;

Μονάδες 10

3. Ποια στοιχεία της κοινωνικής ζωής του Μαντιθέου υπάρχουν στο κείμενο και με ποιες λέξεις ή φράσεις αναφέρεται ο Μαντίθεος σε αυτά;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο δοκιμαζόμενος για την κατάληψη δημόσιου αξιώματος στην αρχαία Αθήνα έπρεπε να λογοδοτήσει για τη ζωή του;

Μονάδες 10

5. *αἰτία, ἄγών, δοκιμασία, βίος, εὐνοία*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 69ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Ποιος ἦταν ο στόχος της **δοκιμασίας** και ποια θεσμικά ὄργανα ἦταν υπεύθυνα για τη διεξαγωγή της;

Μονάδες 10

3. Ποια επιχειρήματα που αναφέρονται στη δοκιμασία παραθέτει ο Μαντίθεος;

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεία συνάγουμε ἀπὸ το κείμενο για το πῶς περνούσαν τον καιρό τους πολλοί νεαροί Αθηναῖοι στην αρχαία Αθήνα;

Μονάδες 10

5. α) *δύνωμαι, καταλειφθείσης, ἐνειμάμην, βεβίωκα, γενέσθαι*: Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>διώκηκα</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἀκροάσασθαι</i>	<i>-ής</i>	
<i>ἡγοῦμαι</i>	<i>-μών</i>	
<i>ὄψεσθε</i>	<i>-μα</i>	
<i>ψευδομένους</i>	<i>-ος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 70ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' ἐννοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικειᾶς, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθέ μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας...τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω,

Μονάδες 10

2. Γιατί η αρχαία Αθήνα υπήρξε το επίκεντρο της **ρητορείας**;

Μονάδες 10

3. εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν...περὶ ἐμοῦ: Να σχολιάσετε το επιχείρημα του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

4. Σε τι διαφέρει μια συνήθης δίκη από τη δοκιμασία;

Μονάδες 10

5. α) *λόγος, ποίησις, οἶκημα, οἴκησις, οἰκήτωρ*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *λέγειν, ποιήσομαι, ἡγοῦμαι* και *διώκηκα* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) *ελλιπής, πολιτικός, αναβίωση, ατυχία, οφθαλμός*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 71ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. *χειροτονία, κλεψύδρα, λογογράφοι*: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο καθενός ἀπὸ τοὺς ὅρους αὐτοὺς;
Μονάδες 10
3. Να περιγράψετε τὰ ρητορικά ἤθη τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν αντιπάλων τα ὁποῖα ἀναφέρονται στὴν κοινωνικὴ τοὺς ζωὴ.
Μονάδες 10
4. Γιατί ὁ Μαντίθεος παραθέτει λεπτομερῶς οικονομικά στοιχεῖα που ἀφορροῦν τὴ σχέση τοῦ πρὸς τὰ μέλη τῆς οικογένειάς του;
Μονάδες 10

5. α) **κατάλοιπο, πολίτης, διαβίωση, επιτυχία, οπτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *ποιήσομαι* και *έχειν* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ποιημάτιον, ποίησις, ποιητής, σχολεῖον* και *σχῆμα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ποιημάτιον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>σχολεῖον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ποίησις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ποιητής</i>	δ) τόπος
5. <i>σχῆμα</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 72ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **ἠθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά ἦθη**) κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκούσε στὸ ἀκροατήριον;
Μονάδες 10
3. Πῶς παρουσιάζεται τὸ ἦθος τοῦ Μαντιθέου στὸ κείμενο;
Μονάδες 10
4. Ποια στοιχεῖα συνάγουμε ἀπὸ τὸ κείμενο γιὰ τὸ πῶς περνοῦσαν τὸν καιρὸ τοὺς πολλοὶ νεαροὶ Ἀθηναῖοι στὴν ἀρχαία Ἀθήνα;
Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τις λέξεις του κειμένου, στην Α' στήλη, με τη σημασία τους στη Β' στήλη (δύο στοιχεία στη Β' στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. αίτια	α) διαδίδω
2. εκδίδωμι	β) κατηγορία, μομφή
3. επιδίδωμι	γ) τιμιότητα, κοσμιότητα
4. ἔγκλημα	δ) παντρεύω
5. επιείκεια	ε) προικίζω
	στ) τιμωρώ
	ζ) κατηγορία

Μονάδες 5

β) *ἐπιδούς, ἐνειμάμην, βεβίωκα, λογοποιοῦντας, ἐπεθυμοῦμεν*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις ένα ομόρριζο ουσιαστικό στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 73ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Τι εἶναι τα **παραδείγματα** καὶ οἱ **γνώμες** καὶ ποια ἡ αποδεικτική τους αξία;
Μονάδες 10
3. Ποια στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ Μαντιθέου υπάρχουν στο κείμενο καὶ με ποιες λέξεις ἢ φράσεις αναφέρεται ὁ Μαντίθεος σὲ αὐτά;
Μονάδες 10
4. Γιατί ὁ δοκιμαζόμενος γιὰ τὴν κατάληψη δημόσιου αξιώματος στὴν ἀρχαία Αθήνα ἐπρεπε νὰ λογοδοτήσῃ γιὰ τὴ ζωὴ του;
Μονάδες 10

5. α) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ποιήσομαι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

βίος: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

δηλον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

λέγω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

καταλειφθείσης: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

β) **είδηση, δοξασία, αγωνιστικός, δόκιμος, εκδότης:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 74ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Λυσία στο επάγγελμα του **λογογράφου**;
Μονάδες 10
3. Ποια επιχειρήματα που αναφέρονται στη δοκιμασία παραθέτει ο Μαντίθεος;
Μονάδες 10
4. Ποια στοιχεία συνάγουμε από το κείμενο για το πώς περνούσαν τον καιρό τους πολλοί νεαροί Αθηναίοι στην αρχαία Αθήνα;
Μονάδες 10

5. α) *λέγειν, ἀπολογεῖσθαι, δίδοναι, δέομαι, ἀκροάσασθαι*: Να γράψετε ένα ο-
μόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής
γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη
Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. προσήκει	α) νομίζω
2. λέγω	β) ἱκετεύω
3. ἡγοῦμαι	γ) βλέπω
4. δέομαι	δ) ποιῶ
5. ὁρῶ	ε) δίδωμι
	στ) φημί
	ζ) χρή

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 75ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Ποιες εἶναι οἱ βασικότερες *αρετές* τοῦ ὅφους τοῦ Λυσία;
Μονάδες 10
3. ἐν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι - ἐν ταῖς δοκιμασίαις: Ποια εἶναι ἡ διαφορὰ των εκφράσεων αὐτῶν, ποιο σκέλος τονίζει ὁ Μαντίθεος περισσότερο καὶ γιατί;
Μονάδες 10
4. Ποια εἶναι ἡ κοινωνικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Μαντιθέου ὅπως περιγράφεται στο χωρίο περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον...περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους;
Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγειν	-ος	
διδόναι	-ις	
ποιήσομαι	-ής	
ἐνειμάμην	-εύς	
ὁμολογείν	-ία	

Μονάδες 5

- β) **πλειονότητα, αγωνιστής, κατηγορία, δοκιμαστικός, απουσία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 76ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.

Μονάδες 10

2. α) Τι ἦταν οἱ **δικανικοί λόγοι** καὶ ποίος ὁ σκοπός τους;

β) Να αναφέρετε ονομαστικά τὰ **δικαστήρια** τῆς ἀρχαίας Αθήνας· να δώσετε πληροφορίες γιὰ τὸ ἀρχαιότερο.

Μονάδες 10

3. Ποια στοιχεῖα τῆς ιδιωτικῆς τοῦ ζωῆς ἐκθέτει ὁ Μαντίθεος στὸ κείμενο καὶ γιὰ ποιο λόγο;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος συνδέει τὶς συμφορὰς τῆς πόλης με τὴν οικονομική τοῦ κατὰστασι;

Μονάδες 10

5. α) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

διδόναι: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη *-ις*.

αίτια: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

μέγιστον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

δει: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

έξέδωκα: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

β) *όμολογεῖν, ήγουμαι, τυγχάνουσι, ὄψεσθε, ψευδομένους*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 77ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Ποιο εἶναι το περιεχόμενο της **διήγησης** ενός ρητορικού λόγου;
Μονάδες 10
3. εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν...περὶ ἐμοῦ: Να σχολιάσετε το επιχείρημα του Μαντιθέου.
Μονάδες 10
4. Σε τι διαφέρει μια συνήθης δίκη ἀπὸ τη δοκιμασία;
Μονάδες 10

5. *αἰτία, ἀγών, δοκιμασία, βίος, εὐνοια*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 78ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Λυσία στο επάγγελμα του **λογογράφου**;
Μονάδες 10
3. Ποια επιχειρήματα που αναφέρονται στη δοκιμασία παραθέτει ο Μαντίθεος;
Μονάδες 10
4. Ποια είναι η κοινωνική συμπεριφορά του Μαντιθέου όπως περιγράφεται στο χωρίο περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον...λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους ;
Μονάδες 10

5. α) *δύνωμαι, καταλειφθείσης, ἐνειμάμην, βεβίωκα, γενέσθαι*: Να γράψετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>διώκηκα</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἀκροάσασθαι</i>	<i>-ής</i>	
<i>ἡγοῦμαι</i>	<i>-μών</i>	
<i>ὄψεσθε</i>	<i>-μα</i>	
<i>ψευδομένους</i>	<i>-ος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 79ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.

Μονάδες 10

2. Τι γνωρίζετε για τους *Ομηρικούς αγορητές*;

Μονάδες 10

3. Πώς παρουσιάζεται το ήθος του Μαντιθέου στο κείμενο;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο δοκιμαζόμενος για την κατάληψη δημόσιου αξιώματος στην αρχαία Αθήνα έπρεπε να λογοδοτήσει για τη ζωή του;

Μονάδες 10

5. α) *λόγος, ποίησις, οἶκημα, οἶκησις, οἰκήτωρ*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *λέγειν, ποιήσονται, ἡγοῦμαι* και *διώκηκα* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) *ελλιπής, πολιτικός, αναβίωση, ατυχία, οφθαλμός*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 80ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 9-11

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Περὶ μὲν τοίνυν αὐτῆς τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογίαν ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.

Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν, οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως, δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρω, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκεῖνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρῶων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτως βεβίωκα ὥστε μηδεπώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ τὰ μὲν ἴδια οὕτως διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ [περὶ] τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας αὐτοὺς ὄψεσθαι μοι διαφόρους ὄντας, καὶ πλείστα τούτους περὶ ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἰ τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον περὶ ἐμοῦ.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως...καὶ ψευδομένους.
Μονάδες 10
2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα *εἶδη των ρητορικών λόγων*, κατὰ τον Αριστοτέλη, και πού εκφωνεῖται ο καθένας;
Μονάδες 10
3. Ποια στοιχεία της κοινωνικῆς ζωῆς του Μαντιθέου υπάρχουν στο κείμενο και με ποιες λέξεις ή φράσεις αναφέρεται ο Μαντίθεος σε αυτά;
Μονάδες 10
4. Γιατί ο Μαντίθεος συνδέει τις συμφορές της πόλης με την οικονομική του κατάσταση;
Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πολλή	α) ελάχιστον
2. δίκαιον	β) άγνοω
3. δηλον	γ) φανερόν
4. οίδα	δ) άδηλον
5. μέγιστον	ε) όλίγη
	στ) άδικον
	ζ) επίσταμαι

Μονάδες 5

- β) καταλειφθείσης, εξέδωκα, μηδεπώποτε, διώκηκα, λογοποιοῦντας; Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 21ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφигμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα εἶδη των ρητορικών λόγων, κατὰ τον Αριστοτέλη, καὶ πού εκφωνεῖται ὁ καθένας;

Μονάδες 10

3. Με ποια γεγονότα τῆς προσωπικῆς τοῦ ζωῆς ὁ Μαντίθεος προσπαθεῖ νὰ ἐπηρεάσει τοὺς βουλευτὲς ὑπὲρ τοῦ;

Μονάδες 10

4. Γιατί ἡ συμμετοχὴ τοῦ Μαντιθέου στοὺς κινδύνους ποὺ διέτρεχαν οἱ Τριάκοντα, πέντε μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση τοὺς, θὰ ἦταν πράξη ἀστοχῆ γι' αὐτόν;

Μονάδες 10

5. α) *μετέχειν, φαίνονται, ἔχοντες, εξαμαρτάνουσι, σκοπεῖν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (**A'** στήλη) με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποδημῶ	α) ἥττον
2. κατέρχομαι	β) διέρχομαι
3. πρότερον	γ) ὀλίγοι
4. μᾶλλον	δ) ἀπέρχομαι
5. πολλοί	ε) ὕστερον
	στ) πρῶτον
	ζ) ἐπιδημῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 28ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξῃτε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ...καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι τὰ παραδείγματα καὶ οἱ γνώμες καὶ ποῖα ἡ ἀποδεικτικὴ τους ἀξία;

Μονάδες 10

3. Ποῖο εἶναι, κατὰ τὸν Μαντίθεο, τὸ ἰσχυρότερο ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο ὅτι κάποιος πολίτης υπηρέτησε στὴν τάξη τῶν ἱππέων κατὰ τὴν περίοδο τῶν Τριάκοντα;

Μονάδες 10

4. Γιατί συνηγορεῖ υπὲρ τοῦ Μαντιθέου ἡ ἀναφορὰ στὸ γεγονὸς ὅτι ἐπέστρεψε στὴν Αθήνα πέντε ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση τῶν Τριάκοντα;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας, στην Α' στήλη, με τις λέξεις του κειμένου, στη Β' στήλη, με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πραγματικός	α) καταβαλόντα
2. προδοσία	β) καθαιρουμένων
3. έπαρση	γ) μεταδιδόναι
4. έμβλημα	δ) φαίνονται
5. φάσμα	ε) άναπράξητε
6. αντίληψη	
7. αιρετός	

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

άποδείξειεν: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη *-ις*.

πολιτεία: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πρότερον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

άφικνούμαι: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

έξέπεμψε: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 37ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 4-7

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνελσιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσὶν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου...οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα.

Μονάδες 10

2. α) Ποια εἶναι ἡ συνοπτικὴ δομὴ τοῦ Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγου τοῦ Λυσία;
β) Γιατί ἡ διήγησις στὸν Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο τοῦ Λυσία λειτουργεῖ καὶ ὡς ἀπόδειξις;

Μονάδες 10

3. Ποιο εἶναι, κατὰ τὸν Μαντίθεο, τὸ ισχυρότερο ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο ὅτι κάποιος πολίτης υπηρέτησε στὴν τάξη τῶν ἱππέων κατὰ τὴν περίοδο τῶν Τριάκοντα;

Μονάδες 10

4. Γιατί συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ Μαντιθέου ἡ ἀναφορὰ τοῦ στο γεγονός ὅτι ἐπέστρεψε στὴν Αθήνα πέντε ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν πτώση τῶν Τριάκοντα;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας, στην Α' στήλη, με τις λέξεις του κειμένου, στη Β' στήλη, με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πραγματικός	α) καταβαλόντα
2. προδοσία	β) καθαιρουμένων
3. έπαρση	γ) μεταδιδόναι
4. έμβλημα	δ) φαίνονται
5. φάσμα	ε) άναπράξητε
6. αντίληψη	
7. αιρετός	

Μονάδες 5

- β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

άποδείξειεν: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

πολιτεία: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πρότερον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

άφικνούμαι: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

έξέπεμψε: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίῳ δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Ποιες εἶναι οι βασικότερες **αρετές** του ὕφους του Λυσία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

4. Πώς εκδήλωναν τη φιλοπατρία τους οι εύποροι Αθηναίοι, σύμφωνα με όσα αναφέρει ο Μαντίθεος στο κείμενο;

Μονάδες 10

5. **ἀνάβητε, δυστυχησάσης, ἀνεχώρησα, σεμνοῦ, δειλίαν**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 48ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἴπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς...ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.
Μονάδες 10
2. Ποια ἡ διαφορὰ *φυσικῆς ευγλωττίας* καὶ *συστηματικῆς ρητορικῆς*; Πῶς καλύφθηκε ἡ διαφορὰ αὐτή, πού καὶ κάτω ἀπὸ ποιες συνθήκες;
Μονάδες 10
3. Ποιο βασικὸ ἀποδεικτικὸ στοιχεῖο τῆς αθωότητάς του ἐκθέτει ὁ Μαντίθεος στο κείμενο καὶ με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;
Μονάδες 10
4. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι: Να σχολιάσετε, με βάση το χωρίο, τὸ ἥθος τῶν κατηγορῶν, ὅπως το παρουσιάζει ὁ Μαντίθεος.
Μονάδες 10
5. α) *πιστεύοιτε, ἐξαλειφθῆναι, ἔχοντας, βουλομένῳ, ὁρῶ*: Να γράψετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ, ἀπλὸ ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) *ἀποδείξειεν, παραδοθέντα, συνδίοις, καταβαλόντα, καταψεύσασθαι*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 57ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 7-8

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὥς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίουν, ἀποδείξας ὥς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἵπερ ἵππευσα...καὶ μαρτύρησον.
Μονάδες 10
2. Ποια ἦταν τα **θέματα** για τα οποία αποφάσιζε η Εκκλησία του Δήμου, πού και πότε συνεδρίαζε αυτή και πώς ψηφίζονταν οι αποφάσεις;
Μονάδες 10
3. Ποιο βασικό αποδεικτικό στοιχείο της αθωότητάς του εκθέτει ο Μαντίθεος στο κείμενο και με ποια επιχειρήματα το τεκμηριώνει;
Μονάδες 10
4. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο...ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι: Να σχολιάσετε, με βάση το χωρίο, το ἥθος των κατηγορῶν, ὅπως το παρουσιάζει ο Μαντίθεος.
Μονάδες 10
5. α) **πιστεύοιτε, ἐξαλειφθῆναι, ἔχοντας, βουλομένῳ, ὁρῶ**: Να γράψετε ένα ο-μόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

β) *ἀποδείξειεν, ἀπενεχθέντα, παραδοθέντα, καταβαλόντα, συνδίκους*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναίτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγουμένους,
Μονάδες 10
2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **παθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά πάθη**), κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκούσε στὸ ἀκροατήριο;
Μονάδες 10
3. Γιατί ὁ Μαντίθεος ἀναφέρεται ἰδιαίτερα στὸ γεγονός ὅτι δὲν εἶναι φιλόδικος;
Τι ἐπιδιώκει μὲ αὐτό;
Μονάδες 10
4. **δίκη - γραφή**: Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο τῶν ὅρων καὶ ποια ἡ διαφορὰ τους;
Μονάδες 10
5. α) **κατάστημα, κατάστασις, ἵππεύς, ποιήσις, ἡγεμών**: Νὰ κατατάξετε τὶς παρὰπάνω ὁμόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου **καθεστηκότας, ἵππεύειν, ἐποιήσασθε** καὶ **ἡγουμένους** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα μὲ τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

σκέψασθε: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

ἄγών: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀσφάλεια: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ὁρῶ: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀποδείξει: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 82ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς... κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Ποιο εἶναι το *ἔργο* του Λυσία (λόγοι που του αποδίδονται, πόσοι σώζονται και πού αναφέρονται);
Μονάδες 10
3. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται σε συγκεκριμένα στρατιωτικά περιστατικά της στρατιωτικῆς του δράσης;
Μονάδες 10
4. γραφή - εἰσαγγελία: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο των ὁρων και ποια ἡ διαφορά τους;
Μονάδες 10
5. α) *ασφαλιστής, επικίνδυνος, κατάβαση, δοκιμασία, αλοιφή*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *παρέχω* και *έποιήσασθε* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ποιημάτιον, ποίησις, ποιητής, σχολεῖον* και *σχῆμα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>σχῆμα</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>σχολεῖον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ποίησις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ποιητής</i>	δ) τόπος
5. <i>ποιημάτιον</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 83ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Γιατί ο Λυσίας χαρακτηρίζεται ως **πολυγραφότατος**;
Μονάδες 10
3. Πώς διαγράφεται το ἦθος των συμπολεμιστῶν του Μαντιθέου ἀπὸ τον ἴδιο και για ποιο λόγο;
Μονάδες 10
4. Απὸ τις αναφορὲς του Μαντιθέου για τους φιλόδικους, ποια φαίνεται ὅτι ἦταν ἡ γνώμη των Αθηναίων για αὐτούς;
Μονάδες 10
5. α) **ἀποδείξαι, δύναιτο, ὁρᾶτε, καθεστηκότας, σκέψασθε**: Να γράψετε ἓνα ο-μόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
β) Να ἀπαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ίππεύειν: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη *-ις*.

δίκη: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πολέμιος: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

φημί: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

κατειλεγμένος: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 84ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγουμένους,
Μονάδες 10
2. α) Ποια εἶναι ἡ συνοπτικὴ δομὴ τοῦ Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγου τοῦ Λυσία;
β) Γιατί ἡ διήγησις στὸν Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγο τοῦ Λυσία λειτουργεῖ καὶ ὡς ἀπόδειξις;
Μονάδες 10
3. Να ἐπισημάνετε στὸ κείμενο τὶς ἀντιθέσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀναδεικνύεται τὸ ἥθος τοῦ Μαντιθέου.
Μονάδες 10
4. Ὁ Μαντιθεὸς με τὴ φράση σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει προεξαγγέλλει τὴν ἀναφορά που θὰ κάνει γιὰ τὸν στρατιωτικὸ τοῦ βίου. Τί ἐπιδιώκει με αὐτό;
Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
παρέχω	-ή	
βοηθεῖν	-ός	
ἐποιήσασθε	-ής	
ἵππεύειν	-εύς	
ἀναβάντων	-ις	

Μονάδες 5

- β) ἀποδείξαι, καθεστηκός, παρέχω, κατειλεγμένος, προσελθών: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 88ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Ποιο εἶναι το σημαντικότερο **χαρακτηριστικό** της τέχνης του Λυσία;
Μονάδες 10
3. Να επισημάνετε στο κείμενο τις αντιθέσεις ἀπὸ τις οποίες ἀναδεικνύεται το ἥθος του Μαντιθέου.
Μονάδες 10
4. **γραφὴ - εἰσαγγελία**: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο των ὁρων καὶ ποια ἡ διαφορὰ τους;
Μονάδες 10
5. **α) στρατεία, κίνδυνος, συμμαχία, νόμος, κατάλογος**: Να γράψετε γιὰ καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τις λέξεις του κειμένου, στην Α' στήλη, με τη σημασία τους στη Β' στήλη (δύο στοιχεία στη Β' στήλη περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δίκη	α) ανεξέταστος
2. γραφή	β) μήνυση για δημόσιο αδίκημα
3. εισαγγελία	γ) ασφάλεια
4. αδοκίμαστος	δ) παραγραφή
5. άδεια	ε) έγγραφη καταγγελία για δημόσιο αδίκημα
	στ) ξεκούραση
	ζ) ιδιωτική δίκη

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 89ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Να εξηγήσετε γιατί αναπτύχθηκε η ρητορική στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.
Μονάδες 10
3. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι δεν είναι φιλόδικος;
Τι επιδιώκει με αυτό;
Μονάδες 10
4. Με βάση τη στρατιωτική δράση του Μαντιθέου να περιγράψετε το ήθος του.
Μονάδες 10
5. α) ὁρασις, ὄραμα, ποιητής, ποίημα, ἡγήτωρ: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου ὁρᾶτε, ἐποιήσασθε και ἡγούμενους λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

--	--	--

Μονάδες 5

β) αίσχος, έγγραφο, οπτικός, κατάσταση, επίσκεψη: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγουμένους,
Μονάδες 10
2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα **κύρια μέρη** ενός ρητορικού λόγου; Ποιος είναι ο σκοπός του πρώτου μέρους, που αποτελεί και την αρχή του λόγου;
Μονάδες 10
3. Ο Μαντίθεος, στο κείμενο, αντικρούει συγκεκριμένες κατηγορίες. Είναι πειστική η επιχειρηματολογία του και γιατί;
Μονάδες 10
4. Από τις αναφορές του Μαντιθέου για τους φιλόδικους, ποια φαίνεται ότι ήταν η γνώμη των Αθηναίων για αυτούς;
Μονάδες 10
5. α) **γεγεννημένην, καθεστηκότας, σκέψασθε, ἀναβάντων, ἐξαλεῖψαι**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις ένα ομόρριζο ουσιαστικό στη νέα ελληνική γλώσσα και να σχηματίσετε με αυτό μία πρόταση.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
δίκη	-αιος	
νόμος	-ιμος	
ἵππος	-ικός	
όπλίτης	-ικός	
πᾶς	-οῖος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 91ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Γιατί το ἔργο του Λυσία ἔχει **ιστορική αξία** και συγχρόνως συμβάλλει στην καλύτερη γνώση μας για την αττική δικονομία;
Μονάδες 10
3. Ο Μαντίθεος, στο κείμενο, αντικρούει συγκεκριμένες κατηγορίες. Εἶναι πειστική η επιχειρηματολογία του και γιατί;
Μονάδες 10
4. Από τις αναφορές του Μαντιθέου για τους φιλόδικους, ποια φαίνεται ὅτι ἦταν η γνώμη των Αθηναίων για αυτούς;
Μονάδες 10
5. α) **ασφαλιστής, επικίνδυνος, κατάβαση, δοκιμασία, αλοιφή**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *παρέχω* και *έποιήσασθε* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ποιημάτιον, ποίησις, ποιητής, σχολεῖον* και *σχῆμα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>σχῆμα</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>σχολεῖον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ποίησις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ποιητής</i>	δ) τόπος
5. <i>ποιημάτιον</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμavτὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμavτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Τι γνωρίζετε για τη γέννηση της *συστηματικής ρητορείας* στη Σικελία;
Μονάδες 10
3. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται ιδιαίτερα στο γεγονός ότι δεν είναι φιλόδικος;
Τι επιδιώκει με αυτό;
Μονάδες 10
4. Με βάση τη στρατιωτική δράση του Μαντιθέου να περιγράψετε το ήθος του.
Μονάδες 10
5. α) *ἀποδείξαι, δύναιτο, ὁρᾷτε, καθεστηκότας, σκέψασθε*: Να γράψετε ένα ο-
μόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής
γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ίππεύειν: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

δίκη: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πολέμιος: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

φημί: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

κατειλεγμένος: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 93ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὁρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὁρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὁρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ,...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὁρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Ποια ἡ διαφορὰ *φυσικῆς ευγλωττίας* καὶ *συστηματικῆς ρητορικῆς*; Πῶς καλύφθηκε ἡ διαφορὰ αὐτή, πού καὶ κάτω ἀπὸ ποιες συνθήκες;
Μονάδες 10
3. Να ἐπισημάνετε στο κείμενο τὶς ἀντιθέσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀναδεικνύεται τὸ ἦθος τοῦ Μαντιθέου.
Μονάδες 10
4. *γραφὴ - εἰσαγγελία*: Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο τῶν ὁρῶν καὶ ποια ἡ διαφορὰ τοὺς;
Μονάδες 10
5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη πὺν σὰς δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
-----------------	----------	---------------------

παρέχω	-ή	
βοηθεῖν	-ός	
ἐποιήσασθε	-ής	
ίππεύειν	-εύς	
ἀναβάντων	-ις	

Μονάδες 5

β) ἀποδείξαι, καθεστηκότας, παρέχω, κατειλεγμένος, προσελθών: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 94ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ὁρων: *φυσική ευγλωττία, ἀγορή, κυδιάνειρα, ἰσηγορία*.
Μονάδες 10
3. Πῶς διαγράφεται το ἥθος των συμπολεμιστῶν του Μαντιθέου ἀπὸ τον ἴδιο και για ποιο λόγο;
Μονάδες 10
4. Ο Μαντίθεος με τη φράση σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει προεξαγγέλλει την αναφορά που θα κάνει για τον στρατιωτικό του βίο. Τι επιδιώκει με αυτό;
Μονάδες 10
5. *βουλή, δίκη, γραφή, εἰσαγγελία, ἀγών*: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας.
Μονάδες 10

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Ποιο στόχο ἔχει ἡ ρητορική ως **πειθούς δημιουργός**; Πῶς χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τῶν σοφιστῶν;
Μονάδες 10
3. Γιατί ὁ Μαντίθεος ἀναφέρεται σε συγκεκριμένα στρατιωτικὰ περιστατικὰ τῆς στρατιωτικῆς του δράσης;
Μονάδες 10
4. **δίκη - γραφή**: Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο τῶν ὁρῶν καὶ ποια ἡ διαφορὰ τοὺς;
Μονάδες 10
5. α) **νομίζοντας, ἡγούμενους, ἐξαλειψαί, μέλλοντος, κινδυνεύειν**: Να γράψετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δύναμαι	α) φίλος
2. αίσχρὸς	β) κακός
3. πολέμιος	γ) καλός
4. ἀναβαίνω	δ) ἀπέρχομαι
5. προσέρχομαι	ε) ἀδυνατῶ
	στ) καταβαίνω
	ζ) διέρχομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 96ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.*
Μονάδες 10
2. Γιατί ο Λυσίας δεν απέκτησε το **δικαίωμα** του Αθηναίου πολίτη;
Μονάδες 10
3. Ο Μαντίθεος, στο κείμενο, αντικρούει συγκεκριμένες κατηγορίες. Είναι πειστική η επιχειρηματολογία του και γιατί;
Μονάδες 10
4. Με βάση τη στρατιωτική δράση του Μαντιθέου να περιγράψετε το ήθος του.
Μονάδες 10
5. α) *παρέχω, ἀναβάντων, ἀδοκιμάστων, ἐξαλεῖψαι, παρασκευάσαντα*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατειλεγμένος	-ος	
στρατεύεσθαι	-μα	
ήγουμένους	-μών	
έώρων	-ις	
παρασκευάσαντα	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 97ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολέμιους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Με ποια επιχειρήματα ο Μαντίθεος προσπαθεῖ να αντικρούσει την κατηγορία που του αποδίδεται και ποιο ἦταν το σημαντικότερο επιχείρημά του;
Μονάδες 10
3. Να επισημάνετε στο κείμενο τις αντιθέσεις ἀπὸ τις οποίες ἀναδεικνύεται το ἥθος του Μαντιθέου.
Μονάδες 10
4. Ο Μαντίθεος με τη φράση σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει προεξαγγέλλει την ἀναφορά που θα κάνει για τον στρατιωτικό του βίο. Τι ἐπιδιώκει με αυτό;
Μονάδες 10
5. **στρατεία, κίνδυνος, συμμαχία, νόμος, κατάλογος:** Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρήμα της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.
Μονάδες 10

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Ομήρου γιὰ τὴν *ευγλωττία*; Ποια τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδανικοῦ ομηρικοῦ ἥρωα;
Μονάδες 10
3. Πῶς διαγράφεται τὸ ἦθος τῶν συμπολεμιστῶν τοῦ Μαντιθέου ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ γιὰ ποιο λόγο;
Μονάδες 10
4. Ἀπὸ τίς ἀναφορὲς τοῦ Μαντιθέου γιὰ τοὺς φιλόδικους, ποια φαίνεται ὅτι ἦταν ἡ γνώμη τῶν Ἀθηναίων γιὰ αὐτούς;
Μονάδες 10
5. α) *ὄρασις, ὄραμα, ποιητής, ποίημα, ἡγήτωρ*: Νὰ κατατάξετε τίς παραπάνω ὁμόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου *ὁρᾷτε, ἐποιήσασθε* καὶ *ἡγούμενους* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) αίσχος, έγγραφο, οπτικός, κατάσταση, επίσκεψη: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὁρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὁρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὁρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὁρθόβουλε.
Μονάδες 10
2. Τι ἦταν οἱ *συμβουλευτικοὶ λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους καὶ ποιος ὁ σημαντικότερος ρήτορας συμβουλευτικῶν λόγων;
Μονάδες 10
3. Γιατί ὁ Μαντίθεος ἀναφέρεται σε συγκεκριμένα στρατιωτικὰ περιστατικὰ τῆς στρατιωτικῆς του δράσης;
Μονάδες 10
4. γραφή - εἰσαγγελία: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο των ὁρων καὶ ποια ἡ διαφορά τους;
Μονάδες 10
5. α) *γεγεννημένην, καθεστηκότας, σκέψασθε, ἀναβάντων, ἐξαλεῖψαι*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα καὶ νὰ σχηματίσετε με αὐτὸ μία πρόταση.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
δίκη	-αιος	
νόμος	-ιμος	
ἵππος	-ικός	
όπλίτης	-ικός	
πᾶς	-οῖος	

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: πρῶτον μὲν γάρ...Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

Μονάδες 10

2. Ποιοι ἦταν οἱ πρῶτοι δημιουργοὶ καὶ δάσκαλοι τῆς *συστηματικῆς ρητορικῆς* καὶ ποια ἡ προσφορά τους;

Μονάδες 10

3. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται ἰδιαίτερα στο γεγονός ὅτι δεν εἶναι φιλόδικος; Τι ἐπιδιώκει με αὐτό;

Μονάδες 10

4. δίκη - γραφή: Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο των ὁρῶν καὶ ποια ἡ διαφορά τους;

Μονάδες 10

5. α) *κατάστημα, κατάστασις, ἵππεύς, ποιήσις, ἡγεμών*: Να κατατάξετε τὶς παρὰπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου *καθεστηκότας, ἵππεύειν, ἐποιήσασθε* καὶ *ἡγουμένους* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

σκέψασθε: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

ἄγών: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀσφάλεια: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ὄρῳ: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀποδείξαι: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Τι εἶναι οἱ *πίστεις* καὶ ποια τὰ εἶδη τους;
Μονάδες 10
3. Γιατί ο Μαντίθεος ἀναφέρεται σε συγκεκριμένα στρατιωτικά περιστατικά της στρατιωτικῆς του δράσης;
Μονάδες 10
4. *δίκη - γραφή*: Ποιο εἶναι τὸ περιεχόμενο των ὁρῶν καὶ ποια ἡ διαφορὰ τους;
Μονάδες 10
5. α) *νομίζοντας, ἡγούμενους, ἐξαλειψαί, μέλλοντος, κινδυνεύειν*: Να γράψετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δύναμαι	α) φίλος
2. αίσχρος	β) κακός
3. πολέμιος	γ) καλός
4. αναβαίνω	δ) απέρχομαι
5. προσέρχομαι	ε) αδυνατώ
	στ) καταβαίνω
	ζ) διέρχομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 87ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Ποια ἡ σχέση του Λυσία με το καθεστὼς των Τριάκοντα;
Μονάδες 10
3. Πῶς διαγράφεται το ἥθος των συμπολεμιστῶν του Μαντιθέου ἀπὸ τον ἴδιο καὶ γιὰ ποιο λόγο;
Μονάδες 10
4. Ο Μαντίθεος με τὴ φράση σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει προεξαγγέλλει τὴν ἀναφορά που θὰ κάνει γιὰ τον στρατιωτικό του βίο. Τι ἐπιδιώκει με αὐτό;
Μονάδες 10
5. α) *παρέχω, ἀναβάντων, ἀδοκιμάστων, ἐξαλεῖψαι, παρασκευάσαντα*: Νὰ ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στὰ συνθετικά τους.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατειλεγμένος	-ος	
στρατεύεσθαι	-μα	
ήγουμένους	-μών	
έώρων	-ις	
παρασκευάσαντα	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 101ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν ...Καί μοι ἀνάβητε.
Μονάδες 10
2. Πώς αντιλαμβάνεσθε το περιεχόμενο του ὅρου *φυσική ευγλωττία*;
Μονάδες 10
3. Ποια εἶναι ἡ πρόταση τοῦ Μαντιθέου γιὰ τὴν οικονομικὴ ἐνίσχυση τῶν στρατευμένων συνδημοτῶν του; Πού ἀποσκοπεῖ ἡ πρότασή του;
Μονάδες 10
4. ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος: νὰ σχολιάσετε τὴ φράση αὐτὴ τοῦ Μαντιθέου.
Μονάδες 10
5. α) Νὰ σχηματίσετε γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς Α' στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη ποὺ δίνεται στὴ Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
ὄνομα	κατάληξη	ἐπίθετο

δημότης	-ικός	
άνήρ	-ειός	
άνθρωπος	-ειος	
έξοδος	-ιος	
άλλος	-οϊός	

Μονάδες 5

β) συλλεγέντων, είδώς, άπορουñτας, παρέχειν, συνεβούλευον: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 102ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν ...Καί μοι ἀνάβητε.
Μονάδες 10
2. Ποιος ἦταν ο στόχος της **δοκιμασίας** και ποια θεσμικά ὄργανα ἦταν υπεύθυνα για τη διεξαγωγή της;
Μονάδες 10
3. Πῶς τεκμηριώνεται στο κείμενο ο πατριωτισμός του Μαντιθέου;
Μονάδες 10
4. Γιατί ο Μαντίθεος ἀποκαλεῖ σεμνόν τον Θρασύβουλο;
Μονάδες 10
5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
συλλεγέντων	-ος	
παρέχειν	-ή	

<i>ἀνεχώρησα</i>	<i>-ις</i>	
<i>ὠνειδικότος</i>	<i>-ος</i>	
<i>κεκτημένος</i>	<i>-μα</i>	

Μονάδες 5

β) προθύμους, πολλά, ἐξόδου, ἀναδυομένων, πρώτης: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 103ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στεριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.
Μονάδες 10
2. Ποια ἦταν ἡ κατηγορία ἐναντίον τοῦ Μαντιθέου;
Μονάδες 10
3. Πῶς τεκμηριώνει ὁ Μαντίθεος τὴ γενναιότητα ποὺ ἐπέδειξε κατὰ τὴν ἐκστρατεία τῶν Αθηναίων στὴν Κόρινθο ἐναντίον τῶν Λακεδαιμονίων;
Μονάδες 10
4. Πῶς ἐκδήλωναν τὴ φιλοπατρία τοὺς οἱ εὐποροὶ Αθηναῖοι, σύμφωνα με ὅσα ἀναφέρει ὁ Μαντίθεος στὸ κείμενο;
Μονάδες 10
5. α) **πολίτης, ἐφόδιον, παράδειγμα, βουλή, σεμνός:** Να γράψετε γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ῥήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.
Μονάδες 5
β) **συλλεγέντων, ἐξοδος, πρόθυμος, παρέχειν, συνεβούλευον:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τοὺς.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 104ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στεριωῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ σχέση του Λυσία με το καθεστῶς των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

4. Σε ποια εκστρατεία αναφέρεται ο Μαντίθεος και ποια ἦταν ἡ πρόβλεψη για τὴν ἐκβασή της;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. συλλέγω	α) φημί
2. οἶδα	β) προσήκει
3. λέγω	γ) ἐναντίος

4. <i>χρή</i>	δ) <i>ἀγνοῶ</i>
5. <i>πολέμιος</i>	ε) <i>γινώσκω</i>
	στ) <i>συνάγω</i>
	ζ) <i>ἐπιλέγω</i>

Μονάδες 5

β) συλλογή, ευσυνειδησία, έπος, σχεδόν, σύμβουλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 105ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στεριωῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Γιατί ο Λυσίας δεν απέκτησε το δικαίωμα του Αθηναίου πολίτη;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης καὶ πλείστων θανόντων: Να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐξοδος	α) εὐπορῶ
2. πρόθυμος	β) ὀλίγα
3. ἀπορῶ	γ) καταδύομαι

4. πολλά	δ) δίοδος
5. ανάδύομαι	ε) ενδύομαι
	στ) απρόθυμος
	ζ) είσοδος

Μονάδες 5

β) παράδειγμα, ανάβητε, διεπραξάμην, έναποθανόντων, ανεχώρησα: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 106ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Ποιες ἦταν οι απόψεις του Γοργία και του Πρωταγόρα για την *αντικειμενική γνώση* και *αλήθεια*;

Μονάδες 10

3. Πώς τεκμηριώνεται στο κείμενο ο πατριωτισμός του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς...ὠνειδικότος: να σχολιάσετε τη φράση αυτή του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀνάβητε	-ις	

κινδυνεύειν	-ος	
διεπραξάμην	-ις	
τεταγμένος	-μα	
μάχεσθαι	-ής	

Μονάδες 5

β) ιστορία, γένος, φυλετικός, παραχώρηση, καθυστέρηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 107ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε η ανάπτυξη της **φυσικής ρητορείας** από τον Ομηρικό Νέστορα μέχρι τον Περικλή;

Μονάδες 10

3. Πώς τεκμηριώνει ο Μαντίθεος τη γενναιότητα που επέδειξε κατά την εκστρατεία των Αθηναίων στην Κόρινθο εναντίον των Λακεδαιμονίων;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος αποκαλεί σεμνόν τον Θρασύβουλο;

Μονάδες 10

5. α) **επίδοση, απόκτημα, διάβημα, αδιέξοδο, δέηση**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) *ἀνάβητε, δυστυχησάσης, ἀνεχώρησα, σεμνοῦ, δειλίαν*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 108ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίου πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στεριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Λυσία στο επάγγελμα του **λογογράφου**;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

4. Πώς εκδήλωναν τη φιλοπατρία τους οι εύποροι Αθηναίοι, σύμφωνα με όσα αναφέρει ο Μαντίθεος στο κείμενο;

Μονάδες 10

5. **α) επικίνδυνος, δύση, πραγματικότητα, παράταξη, όνειδος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
παράδειγμα	-ικός	
ὕστερον	-αῖος	
ἀνὴρ	-εῖος	
ἔξοδος	-ιος	
πᾶς	-οῖος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 109ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίου πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλῇ, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στεριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Γιατί ο Λυσίας χαρακτηρίζεται ως **πολυγραφότατος**;

Μονάδες 10

3. Ποια είναι η πρόταση του Μαντιθέου για την οικονομική ενίσχυση των στρατευμένων συνδημοτῶν του; Πού αποσκοπεί η πρότασή του;

Μονάδες 10

4. τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης καὶ πλείστων θανόντων: Να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) **ἔδωκα, κεκτημένος, κινδυνεύειν, διεπραξάμην, ἐναποθανόντων**: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἔχοντας: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ις**.

ἀπόρως: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

προθύμους: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

λέγω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐφοδίων: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 110ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν...Καί μοι ἀνάβητε.

Μονάδες 10

2. Τι γνωρίζετε για τη γέννηση της *συστηματικής ρητορείας* στη Σικελία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Σε ποια εκστρατεία αναφέρεται ο Μαντίθεος και ποια ήταν η πρόβλεψη για την έκβασή της;

Μονάδες 10

5. α) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *διεπραξάμην* και *ἀνάβητε* ουσιαστικά (Α' στήλη): *πραγμάτιον*, *πράγμα*, *ἀνάβασις*, *ἀναβάτης* και *βάθρον* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πραγμάτιον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) υποκοριστικό

3. ἀνάβασις	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. ἀναβάτης	δ) τόπος
5. πρᾶγμα	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

β) είδηση, επικός, κτήμα, δυτικός, πολεμικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Να εξηγήσετε γιατί αναπτύχθηκε η **ρητορική** στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

4. Σε ποια εκστρατεία αναφέρεται ο Μαντίθεος και ποια ήταν η πρόβλεψη για την έκβασή της;

Μονάδες 10

5. α) **πολίτης, ἐφόδιον, παράδειγμα, βουλή, σεμνός**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) συλλεγέντων, ἔξοδος, πρόθυμος, παρέχειν, συνεβούλευον: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Γιατί η αρχαία Αθήνα υπήρξε το *ἐπίκεντρο* της ρητορείας;

Μονάδες 10

3. Πώς τεκμηριώνει ο Μαντίθεος τη γενναιότητα που επέδειξε κατά την εκστρατεία των Αθηναίων στην Κόρινθο ἐναντίον των Λακεδαιμονίων;

Μονάδες 10

4. Πώς εκδήλωναν τη φιλοπατρία τους οι εύποροι Αθηναίοι, σύμφωνα με όσα αναφέρει ο Μαντίθεος στο κείμενο;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

σηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
συλλεγέντων	-ος	
παρέχειν	-ή	
ἀνεχώρησα	-ις	
ὠνειδικότος	-ος	
κεκτημένος	-μα	

Μονάδες 5

β) *προθύμους, πολλά, ἐξόδου, ἀναδυομένων, πρώτης*: Να γράψετε για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίῳ δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Ομήρου γιὰ τὴν *ευγλωττία*; Ποια τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδανικοῦ ομηρικοῦ ἥρωα;

Μονάδες 10

3. Να ἐντοπίσετε στὸ κείμενο τὰ σημεῖα ποὺ ἀφοροῦν στὰ ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης καὶ πλείστων θανόντων: Να σχολιάσετε τὴν φράση τοῦ Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τοῦ κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. συλλέγω	α) φημί
2. οίδα	β) προσήκει
3. λέγω	γ) έναντίος
4. χρή	δ) ἀγνοῶ
5. πολέμιος	ε) γιγνώσκω
	στ) συνάγω
	ζ) ἐπιλέγω

Μονάδες 5

β) συλλογή, ευσυνειδησία, έπος, σχεδόν, σύμβουλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Πού ανιχνεύονται στοιχεία **φυσικῆς ρητορείας** εκτός από τα ομηρικά ἔπη και πώς το δημοκρατικό πολίτευμα συνέβαλε στην αξιοποίηση αυτού του χαρίσματος. Να αναφέρετε σπουδαίους φυσικούς ρήτορες.

Μονάδες 10

3. Πώς τεκμηριώνεται στο κείμενο ο πατριωτισμός του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος: να σχολιάσετε τη φράση αυτή του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (**A'** στήλη) με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἔξοδος	α) εὐπορῶ
2. πρόθυμος	β) ὀλίγα
3. ἀπορῶ	γ) καταδύομαι
4. πολλά	δ) δίοδος
5. ἀναδύομαι	ε) ἐνδύομαι
	στ) ἀπρόθυμος
	ζ) εἴσοδος

Μονάδες 5

β) παράδειγμα, ἀνάβητε, διεπραξάμην, ἐναποθανόντων, ἀνεχώρησα: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 115ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι οἱ *πίστεις* καὶ ποια τὰ εἶδη τους;

Μονάδες 10

3. Πῶς τεκμηριώνει ο Μαντίθεος τὴ γενναιότητα που ἐπέδειξε κατὰ τὴν ἐκστρατεία των Ἀθηναίων στὴν Κόρινθο ἐναντίον των Λακεδαιμονίων;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος ἀποκαλεῖ σεμνόν τὸν Θρασύβουλο;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀνάβητε	-ις	

<i>κινδυνεύειν</i>	<i>-ος</i>	
<i>διεπραξάμην</i>	<i>-ις</i>	
<i>τεταγμένος</i>	<i>-μα</i>	
<i>μάχεσθαι</i>	<i>-τής</i>	

Μονάδες 5

β) ιστορία, γένος, φυλετικός, παραχώρηση, καθυστέρηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ σχέση του Λυσία με το καθεστὼς των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά ἤθη του Μαντιθέου καὶ των κατηγορῶν.

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος ἀναφέρεται στην ἐξωτερικὴ του ἐμφάνιση;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις τῆς Α' στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
ὄνομα	κατάληξη	ἐπίθετο

πα̃ς	-οῖος	
χρο̃νος	-ιος	
ἔργον	-ώδης	
ἄλλος	-οῖος	
αἷτιος	-ώδης	

Μονάδες 5

β) βλάβη, εθελοντής, οπτικός, εργασία, διαλεκτικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Λυσία στο επάγγελμα του **λογογράφου**;

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος στηρίζει, στο κείμενο, την επιχειρηματολογία του στα **εἰκότα**. Γιατί καταφεύγει σ' αυτή την αποδεικτική διαδικασία;

Μονάδες 10

4. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε: να κρίνετε το επιχείρημα του Μαντιθέου ως προς την πειστικότητά του.

Μονάδες 10

5. **φρουρά, ἐπιτήδευμα, βουλή, ἔργον, ιδιώτης**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι τα παραδείγματα και οι γνώμες και ποια η αποδεικτική τους αξία;

Μονάδες 10

3. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως...ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν: Σε ποια νοηματική ἀντίθεση στηρίζεται το συμπέρασμα του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται στην εξωτερική του εμφάνιση;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπολείπομαι	α) βούλομαι
2. ἐθέλω	β) προσήκει

3. <i>χρή</i>	γ) <i>ἐναντίος</i>
4. <i>κοσμίως</i>	δ) <i>ὀλιγωρῶ</i>
5. <i>πολέμιος</i>	ε) <i>παραμελῶ</i>
	στ) <i>φίλος</i>
	ζ) <i>εὐπρεπῶς</i>

Μονάδες 5

β) *διατετέλεκα, ἐξόδους, ἀναχωρῶν, διαλεγόμενοι, ἀμπεχόμενοι*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **ἠθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά ἥθη**), κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκούσε στὸ ἀκροατήριο;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τὸ ἥθος τοῦ Μαντιθέου, ὅπως αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ τὸ κείμενο.

Μονάδες 10

4. Ἡ κριτικὴ τῶν Αθηναίων γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνισή συνδέεται με τὴν κατηγορίαν ἐναντίον τοῦ Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) **κοσμίως, κομᾶ, μισεῖν, ἐπιτηδεύματα, κινδυνεύειν**: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. μισῶ	α) ἀνάξιος
2. ἔξοδος	β) δίοδος
3. τελευταῖος	γ) εἴσοδος
4. ἄξιος	δ) ὠφελῶ
5. βλάπτω	ε) φιλῶ
	στ πρῶτος
	ζ) μέσος

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολέμιους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ᾧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. *χειροτονία, κλεψύδρα, λογογράφοι*: Ποιο εἶναι το περιεχόμενο καθενός ἀπὸ τοὺς ὅρους αὐτούς;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τὰ ρητορικά ἤθη τοῦ Μαντιθέου καὶ τῶν κατηγορῶν.

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεῖα παραθέτει ὁ Μαντίθεος γιὰ νὰ ἀποδείξει τὴν καλὴ στρατιωτικὴ συμπεριφορὰ του;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
πολιτευόμενος	-μα	
διαλεγόμενοι	-ος	
σκοπεῖν	-ός	
ἀμελοῦντες	-εια	
εἰργασμένην	-της	

Μονάδες 5

β) ποιούμενος, ὄψεως, ιδιώτας, πόλεως, ὠφελείσθε: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 117ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Λυσία στο επάγγελμα του **λογογράφου**;

Μονάδες 10

3. Ποια είναι η πρόταση του Μαντιθέου για την οικονομική ενίσχυση των στρατευμένων συνδημοτῶν του; Πού αποσκοπεί η πρότασή του;

Μονάδες 10

4. ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος: να σχολιάσετε τη φράση αυτή του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) **επικίνδυνος, δύση, πραγματικότητα, παράταξη, όνειδος**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
παράδειγμα	-ικός	
ὕστερον	-αῖος	
άνήρ	-εῖος	
ἔξοδος	-ιος	
πᾶς	-οῖος	

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίων δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε η κριτική του Πλάτωνα για τη **ρητορική**; Σε ποια ἔργα του αποτυπώθηκε η ἀποψή του αυτή;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Σε ποια εκστρατεία αναφέρεται ο Μαντίθεος και ποια ἦταν η πρόβλεψη για την ἔκβασή της

Μονάδες 10

5. α) **ἔδωκα, κεκτημένος, κινδυνεύειν, διεπραξάμην, ἐναποθανόντων**: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἔχοντας: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη *-ις*.

ἀπόρως: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

προθύμους: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

λέγω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐφοδίων: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 119ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 14-15

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίῳ δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. Τι ἦταν οἱ *επιδεικτικοί* ἢ *πανηγυρικοί λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους καὶ ποιος ὁ ἐπιφανέστερος ἐκπρόσωπος τοῦ εἶδους αὐτοῦ;

Μονάδες 10

3. Πῶς τεκμηριώνεται στο κείμενο ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. Γιατί ὁ Μαντίθεος ἀποκαλεῖ σεμνὸν τὸν Θρασύβουλο;

Μονάδες 10

5. α) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ὁμόρριζα πρὸς τὶς λέξεις τοῦ κειμένου *διεπραξάμην* καὶ *ἀνάβητε* οὐσιαστικά (Α' στήλη): *πραγμάτιον*, *πρᾶγμα*, *ἀνάβασις*, *ἀναβάτης* καὶ *βάθρον* με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (Β' στήλη):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πραγμάτιον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ανάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>αναβάτης</i>	δ) τόπος
5. <i>πράγμα</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

β) *είδηση, επικός, κτήμα, δυτικός, πολεμικός*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΙΑ

Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου, εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προθύμους, ἐφοδίῳ δὲ ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρή τοὺς ἔχοντας παρέχειν τὰ ἐπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις. καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ, οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδον γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἐναποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον...δειλίαν ὠνειδικότος.

Μονάδες 10

2. *χειροτονία, κλεψύδρα, λογογράφοι*: Ποιο είναι το περιεχόμενο καθενός από τους όρους αυτούς;

Μονάδες 10

3. Ποια είναι η πρόταση του Μαντιθέου για την οικονομική ενίσχυση των στρατευμένων συνδημοτῶν του; Πού αποσκοπεί η πρότασή του;

Μονάδες 10

4. τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης καὶ πλείστων θανόντων: Να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
δημότης	-ικός	
άνηρ	-ειός	
άνθρωπος	-ειος	
έξοδος	-ιος	
άλλος	-οίος	

Μονάδες 5

- β) *συλλεγέντων, είδώς, άποροῦντας, παρέχειν, συνεβούλευον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 121ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιούσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα εἶδη των ρητορικών λόγων, κατὰ τον Αριστοτέλη, και πού εκφωνεῖται ο καθένας;

Μονάδες 10

3. Να επισημάνετε στο κείμενο και να σχολιάσετε τα σημεία στα οποία ο Μαντίθεος αναφέρεται στον ηρωισμό του.

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

5. ἄρχων, τάξις, κίνδυνος, γνώμη, μάρτυς: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 122ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Να εξηγήσετε γιατί αναπτύχθηκε η **ρητορική** στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

3. Ποια συνέπεια είχε για τον πολίτη στην αρχαία Αθήνα η ἀρνηση στρατιωτικής υπηρεσίας και η δειλία;

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

5. α) **ταξίαρχον, προσελθὼν, ἀποδιδράσκουσιν, προσταττόμενα, ἀνάβητε**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πρότερον	α) δικαίως
2. προθύμως	β) πολλῶ
3. ἀδίκως	γ) χείρων
4. ὀλίγῳ	δ) κρείττων
5. βελτίων	ε) ἔλαττον
	στ) ἀπροθύμως
	ζ) ὕστερον

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 123ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιούσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Ομήρου γιὰ τὴν *ευγλωττία*; Ποια τὰ γνωρίσματα τοῦ ἰδανικοῦ ομηρικοῦ ἥρωα;

Μονάδες 10

3. δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι: Να κρίνετε τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Μαντιθέου ὡς πρὸς τὴν πειστικότητά του.

Μονάδες 10

4. Να ἐπισημάνετε στο κείμενο καὶ νὰ σχολιάσετε τὰ σημεῖα στα ὁποῖα ὁ Μαντίθεος ἀναφέρεται στὸν ἡρωισμό του.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τοῦ κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>κελεύω</i>	α) <i>δύναμαι</i>
2. <i>νομίζω</i>	β) <i>στέλλω</i>
3. <i>φοβούμαι</i>	γ) <i>προσάττω</i>
4. <i>πέμπω</i>	δ) <i>δρῶ</i>
5. <i>πράττω</i>	ε) <i>ήγοῦμαι</i>
	στ) <i>ἀξιῶ</i>
	ζ) <i>δέδοικα</i>

Μονάδες 5

β) *βολή, πρόσληψη, πομπός, απόδραση, επιτυχία*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 125ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. α) Τι ἦταν οἱ **δικανικοί λόγοι** καὶ ποίος ὁ σκοπὸς τους;
β) Να αναφέρετε ονομαστικά τὰ **δικαστήρια** τῆς ἀρχαίας Αθήνας· να δώσετε πληροφορίες γιὰ το ἀρχαιότερο.

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τὰ σημεῖα ποὺ ἀφοροῦν στὰ ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων...παρίεναι: Για ποιο λόγο οἱ Αθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι μετὰ τὴν ἥττα τοὺς στὴ Νεμέα κατέλαβαν οχυρὲς θέσεις στὴν Κόρινθο;

Μονάδες 10

5. α) *σχήμα, προθυμία, παράτολμος, καθηγητής, επιτυχία*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (**A'** στήλη) με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὄνειδίζω</i>	α) <i>διαφεύγω</i>
2. <i>ἡγοῦμαι</i>	β) <i>στέλλω</i>
3. <i>πολέμιος</i>	γ) <i>ἐναντίος</i>
4. <i>ποιῶ</i>	δ) <i>πράττω</i>
5. <i>ἀποδιδράσκω</i>	ε) <i>νομίζω</i>
	στ) <i>ψέγω</i>
	ζ) <i>δέδοικα</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 126ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιμμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποια υπήρξε η ανάπτυξη της *φυσικής ρητορείας* από τον ομηρικό Νέστορα μέχρι τον Περικλή;

Μονάδες 10

3. Να επισημάνετε στο κείμενο και να σχολιάσετε τα σημεία στα οποία ο Μαντίθεος αναφέρεται στον ηρωισμό του.

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

5. α) *κατάληψις, λήμμα, ποιητής, ποίημα, ἡγήτωρ*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *κατελιμμένων, ἐποιοῦν* και *ἡγούμενος* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) *κατειλημμένων, παριέναι, έμβалόντος, άποχωρίσαι, καθισταίμην*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 127ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποιο ἦταν το κυριότερο **δικαστήριον** τῆς Αθήνας, πῶς ορίζονταν τα μέλη του καὶ ποια ἦταν ἡ σύνθεσή του;

Μονάδες 10

3. δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι: Να κρίνετε το ἐπιχείρημα τοῦ Μαντιθέου ὡς πρὸς τὴν πειστικότητά του.

Μονάδες 10

4. ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων...παρίεναι: Για ποιο λόγο οἱ Αθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι μετὰ τὴν ἥττα τοὺς στῆ Νεμέα κατέλαβαν οχυρές θέσεις στὴν Κόρινθο;

Μονάδες 10

5. α) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *ανάβητε* και *φοβουμένων* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ανάβασις, αναβάτης, βάθρον, φόβητρον* και *φόβημα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>φόβητρον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) μέσο ή όργανο
3. <i>ανάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>φόβημα</i>	δ) τόπος
5. <i>αναβάτης</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

- β) *ταξίαρχον, ἐμβαλόντος, καθισταίμην, προσταττόμενα, ανάβητε*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 128ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποια ἦταν τα χαρακτηριστικά του επαγγέλματος του **λογογράφου**;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ἤθη.

Μονάδες 10

4. Ποιες ενέργειες του Μαντιθέου δείχνουν ὅτι εἶναι διαφορετικὸς ἀπὸ τοὺς συμπολεμιστὲς του;

Μονάδες 10

5. Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἐκέλευον: να σχηματίσετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη **-τής**.

γνώμη: να σχηματίσετε ἓνα ομόρριζο ρήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

κατάσταση: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

ἐτόλμων: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

ἐμβάλλω: να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἡγούμενος: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ὕστερον: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-αῖος**.

καθισταίμην: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

κινδύνων: να σχηματίσετε ένα σύνθετο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με δεύτερο συνθετικό τη λέξη **κίνδυνος**.

πράττειν: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 130ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **παθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά πάθη**), κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ἀσκούσε στο ἀκροατήριον;

Μονάδες 10

3. Ποια συνέπεια εἶχε γιὰ τὸν πολίτη στὴν ἀρχαία Αθήνα ἡ ἀρνήση στρατιωτικῆς υπηρεσίας καὶ ἡ δειλία;

Μονάδες 10

4. δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι: Να κρίνετε τὸ ἐπιχείρημα τοῦ Μαντιθέου ὡς πρὸς τὴν πειστικότητά του.

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	μόρριζα ουσιαστικά
<i>βοηθήσουσι</i>	-ός	
<i>φοβουμένων</i>	-τρον	
<i>έκέλευον</i>	-ής	
<i>ψηφισαμένων</i>	-μα	
<i>πέμπειν</i>	-ός	

Μονάδες 5

β) καθυστέρηση, κατάληψη, έμβλημα, κλήρωση, οργίλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 131ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχουσιν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα **κύρια μέρη** ενός ρητορικού λόγου; Ποιος είναι ο σκοπός του πρώτου μέρους που αποτελεί και την αρχή του λόγου;

Μονάδες 10

3. Ποια συνέπεια είχε για τον πολίτη στην αρχαία Αθήνα η ἀρνηση στρατιωτικής υπηρεσίας και η δειλία;

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

5. α) **ταξίαρχον, προσελθὼν, ἀποδιδράσκουσιν, προσταττόμενα, ἀνάβητε**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πρότερον	α) δικαίως
2. προθύμως	β) πολλῶ
3. ἀδίκως	γ) χείρων
4. ὀλίγῳ	δ) κρείττων
5. βελτίων	ε) ἔλαττον
	στ) ἀπροθύμως
	ζ) ὕστερον

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιούσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Τι ἦταν οἱ *συμβουλευτικοὶ λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους και ποιος ο *σημαντικότερος ρήτορας* συμβουλευτικῶν λόγων;

Μονάδες 10

3. δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι: Να κρίνετε το ἐπιχείρημα του Μαντιθέου ὡς πρὸς τὴν πειστικότητά του.

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τὰ σημεῖα που ἀφοροῦν στα ρητορικά ἤθη.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>κελεύω</i>	α) <i>δύναμαι</i>
2. <i>νομίζω</i>	β) <i>στέλλω</i>
3. <i>φοβοῦμαι</i>	γ) <i>προστάττω</i>
4. <i>πέμπω</i>	δ) <i>δρῶ</i>
5. <i>πράττω</i>	ε) <i>ἡγοῦμαι</i>
	στ) <i>ἀξιῶ</i>
	ζ) <i>δέδοικα</i>

Μονάδες 5

β) *βολή, πρόσληψη, πομπός, απόδραση, επιτυχία*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 133ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το σημαντικότερο *χαρακτηριστικό* της τέχνης του Λυσία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

4. ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων...παρίεναι: Για ποιο λόγο οι Αθηναῖοι και οι σύμμαχοι μετά την ήττα τους στη Νεμέα κατέλαβαν οχυρές θέσεις στην Κόρινθο;

Μονάδες 10

5. α) *ὀργίζονται, ἀξιοῦσι, πράττειν, ἀποδιδράσκουσιν, ἔχοιεν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
πράττειν	-μα	
ἐτόλμων	-η	
σεσωσμένους	-τήρ	
ἡγούμενος	-τωρ	
καθισταίμην	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 134ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το περιεχόμενο της **διήγησης** ενός ρητορικού λόγου;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων...παρίεναι: Για ποιο λόγο οι Αθηναῖοι και οι σύμμαχοι μετά την ήττα τους στη Νεμέα κατέλαβαν οχυρές θέσεις στην Κόρινθο;

Μονάδες 10

5. α) **σχήμα, προθυμία, παράτολμος, καθηγητής, επιτυχία**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. όνειδίζω	α) διαφεύγω
2. ήγοῦμαι	β) στέλλω
3. πολέμιος	γ) ἐναντίος
4. ποιῶ	δ) πράττω
5. ἀποδιδράσκω	ε) νομίζω
	στ) ψέγω
	ζ) δέδοικα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 135ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιούσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Ποιες ἦταν οι απόψεις του Γοργία και του Πρωταγόρα για την *αντικειμενική γνώση* και *αλήθεια*;

Μονάδες 10

3. Να επισημάνετε στο κείμενο και να σχολιάσετε τα σημεία στα οποία ο Μαντίθεος αναφέρεται στον ηρωισμό του.

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

5. α) *κατάληψις*, *λήμμα*, *ποιητής*, *ποίημα*, *ἡγήτωρ*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου *κατειλημμένων*, *ἐποιοῦν* και *ἡγούμενος* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) *κατειλημμένων, παριέναι, έμβалόντος, άποχωρίσαι, καθισταίμην*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 136ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιγμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. α) Ποια εἰκόνα παρουσιάζει ο Μαντίθεος για τον εαυτό του στο δικαστήριο;
β) Ποια στοιχεία του Ὑπέρ Μαντιθέου λόγου του Λυσία προσδιορίζουν τον χρόνο ἀπαγγελίας του;

Μονάδες 10

3. Ποια συνέπεια εἶχε για τον πολίτη στην αρχαία Αθήνα η ἀρνηση στρατιωτικής υπηρεσίας και η δειλία;

Μονάδες 10

4. δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι: Να κρίνετε το ἐπιχείρημα του Μαντιθέου ως προς την πειστικότητά του.

Μονάδες 10

5. α) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *ανάβητε* και *φοβουμένων* ουσιαστικά (Α' στήλη): *ανάβασις, αναβάτης, βάθρον, φόβητρον* και *φόβημα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>φόβητρον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) μέσο ή όργανο
3. <i>ανάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>φόβημα</i>	δ) τόπος
5. <i>αναβάτης</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

- β) *ταξίαρχον, έμβалόντος, καθισταίμην, προσταττόμενα, ανάβητε*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 137ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιούσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι τα **ενθυμήματα** και ποιο το περιεχόμενό τους;

Μονάδες 10

3. δεινὸν γὰρ ἦν...ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι: Να κρίνετε το επιχείρημα του Μαντιθέου ως προς την πειστικότητά του.

Μονάδες 10

4. ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων...παρίεναι: Για ποιο λόγο οι Αθηναίοι και οι σύμμαχοι μετά την ήττα τους στη Νεμέα κατέλαβαν οχυρές θέσεις στην Κόρινθο;

Μονάδες 10

5. Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἐκέλευον: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-τής**.

γνώμη: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

κατάσταση: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

ἐτόλμων: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

ἐμβάλλω: να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἡγούμενος: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ὕστερον: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-αῖος**.

καθισταίμην: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

κινδύνων: να σχηματίσετε ένα σύνθετο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με δεύτερο συνθετικό τη λέξη **κίνδυνος**.

πράττειν: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 138ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατελιμμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι τα **παραδείγματα** και οι **γνώμες** και ποια η αποδεικτική τους αξία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ήθη.

Μονάδες 10

4. Ποιες ενέργειες του Μαντιθέου δείχνουν ότι είναι διαφορετικός από τους συμπολεμιστές του;

Μονάδες 10

5. α) **κατελιμμένων, δύνασθαι, ἐμβαλόντος, ἀποχωρίσαι, σεσωσμένους**: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *πράττειν* και *ἀνάβητε* ουσιαστικά (Α' στήλη): *πραγμάτιον, πράγμα, ἀνάβασις, ἀναβάτης* και *βάθρον* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πραγμάτιον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ἀνάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ἀναβάτης</i>	δ) τόπος
5. <i>πράγμα</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 140ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιούσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Γιατί το ἔργο του Λυσία ἔχει **ιστορική αξία** και συγχρόνως συμβάλλει στην καλύτερη γνώση μας για την αττική δικονομία;

Μονάδες 10

3. Να επισημάνετε στο κείμενο και να σχολιάσετε τα σημεία στα οποία ο Μαντίθεος αναφέρεται στον ηρωισμό του.

Μονάδες 10

4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

5. α) **ἄρχων, τάξις, κίνδυνος, γνώμη, μάρτυς**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ὕστερον	α) ἀδίκως
2. δικαίως	β) ὀλίγος
3. πολύς	γ) ἡγοῦμαι
4. δύναμαι	δ) ἀδυνατῶ
5. ἰσχυρός	ε) ἀνίσχυρος
	στ) πλείων
	ζ) πρότερον

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγónασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κάγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

Μονάδες 10

2. Γιατί η αρχαία Αθήνα υπήρξε το *επίκεντρο* της ρητορείας;

Μονάδες 10

3. Η εξωτερική εμφάνιση, κατά τον Μαντίθεο, μπορεί να αποτελέσει ασφαλές κριτήριο για την αξιολόγηση του πολίτη;

Μονάδες 10

4. Ποια σημεία του κατηγορητηρίου προσπαθεί να ανασκευάσει στο κείμενο ο Μαντίθεος;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
πολιτευόμενος	-μα	
διαλεγόμενοι	-ος	
σκοπεῖν	-ός	
ἀμελοῦντες	-εια	
εἰργασμένην	-της	

Μονάδες 5

β) ποιούμενος, ὄψεως, ιδιώτας, πόλεως, ὠφελείσθε: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 142ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 18-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

Μονάδες 10

2. Ποιος ἦταν ο στόχος της **δοκιμασίας** και ποια θεσμικά ὄργανα ἦταν υπεύθυνα για τη διεξαγωγή της;

Μονάδες 10

3. Ποια κριτήρια, κατά τον Μαντίθεο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση του πολίτη;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος στο χωρίο «ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι» δεν αναφέρεται καθόλου στον εαυτό του;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀπελείφθην	-ις	
πολιτευομένους	-μα	
σκοπεῖν	-ός	
κινδυνεύειν	-τής	
ἀμελοῦντες	-εια	

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἐπιτήδευμα: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

φιλοτίμως: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

φιλω̑: να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐθέλω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

χρόνος: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη -ιος.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 143ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 18-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

Μονάδες 10

2. Ποιες **πληροφορίες** υπάρχουν για το ταξίδι του Λυσία στην Κάτω Ιταλία; Ποια **επίδραση** άσκησε στο έργο του;

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος στηρίζει, στο κείμενο, την επιχειρηματολογία του στα **εἰκότα**. Γιατί καταφεύγει σ' αυτή την αποδεικτική διαδικασία;

Μονάδες 10

4. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως... ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε: να κρίνετε το επιχείρημα του Μαντιθέου ως προς την πειστικότητά του.

Μονάδες 10

5. α) **πρώτων, ἐξόδους, πολεμίους, βλάπτει, πολλοί**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) υπόλοιπο, άκοσμος, σκέψη, κάτοψη, βουλευτής: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγónασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

Μονάδες 10

2. Ποιος και πώς άσκησε **ιδιαιτέρα επίδραση** στην εξέλιξη της ρητορικής στην Αθήνα τον 5ο αι. π.Χ.;

Μονάδες 10

3. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως... ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν: Σε ποια νοηματική ἀντίθεση στηρίζεται το συμπέρασμα του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται στην εξωτερική του εμφάνιση;

Μονάδες 10

5. α) **κατάλοιπο, τελετή, κοσμία, ιδιωτικός, επιτηδευματίας**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ποιητής, ποίημα, ποιήσεις, εργάτης, εργασία: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *ποιούμενος* και *εργασμένοι* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.
Μονάδες 10
2. Ποιες ἦταν οι απόψεις του Γοργία και του Πρωταγόρα για την *αντικειμενική γνώση* και *αλήθεια*;
Μονάδες 10
3. Να περιγράψετε το ήθος του Μαντιθέου, όπως αυτό προκύπτει από το κείμενο.
Μονάδες 10
4. Η κριτική των Αθηναίων για την εξωτερική εμφάνιση συνδέεται με την κατηγορία εναντίον του Μαντιθέου;
Μονάδες 10
5. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
όνομα	κατάληξη	επίθετο
παῖς	-οῖος	
χρόνος	-ιος	
ἔργον	-ώδης	
ἄλλος	-οῖος	
αἴτιος	-ώδης	

Μονάδες 5

β) βλάβη, εθελοντής, οπτικός, εργασία, διαλεκτικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε.

Μονάδες 10

2. Γιατί ο Λυσίας δεν απέκτησε το **δικαίωμα** του Αθηναίου πολίτη;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου και των κατηγορῶν.

Μονάδες 10

4. Ποια στοιχεία παραθέτει ο Μαντίθεος για να αποδείξει την καλή στρατιωτική συμπεριφορά του;

Μονάδες 10

5. Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ὠφελείσθε: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-μα**.

ἐπιτήδευμα: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

επίσκεψη: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

κοσμίως: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

ὠφελῶ: να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀναχωρῶ: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πάντα: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-οῖος**.

ἀπελείφθην: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

ἄξιον: να σχηματίσετε ένα σύνθετο επίθετο της νέας ελληνικής γλώσσας με πρώτο συνθετικό τη λέξη **ἄξιος**.

πολιτευομένους: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 147ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 18-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὧψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε.

Μονάδες 10

2. Ποιο στόχο ἔχει η ρητορική ως *πειθούς δημιουργός*; Πώς χρησιμοποιήθηκε από τους μαθητές των σοφιστών;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Η κριτική των Αθηναίων για την εξωτερική εμφάνιση συνδέεται με την κατηγορία ἐναντίον του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) *ἀπελείφθην, διατετέλεκα, ἀναχωρῶν, σκοπεῖν, φιλοτίμως*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ποιούμενος	-ις	
ώφελεῖσθε	-μα	
βλάπτει	-η	
φιλεῖν	-ία	
ἀναχωρῶν	-τής	

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ᾧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε.

Μονάδες 10

2. Να δώσετε το περιεχόμενο των ὁρων: *φυσική ευγλωττία, ἀγορή, κυδιάνειρα, ἰσηγορία*.

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος στηρίζει, στο κείμενο, την επιχειρηματολογία του στα εἰκότα. Γιατί καταφεύγει σ' αυτή την αποδεικτική διαδικασία;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος στο χωρίο «ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ᾧ βουλή...πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσὶν εἰργασμένοι» δεν αναφέρεται καθόλου στον εαυτό του;

Μονάδες 10

5. *φρουρά, ἐπιτήδευμα, βουλή, ἔργον, ιδιώτης*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 10

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε.

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ διαφορὰ φυσικῆς ευγλωττίας καὶ συστηματικῆς ρητορικῆς; Πῶς καλύφθηκε ἡ διαφορὰ αὐτή, πού καὶ κάτω ἀπὸ ποιες συνθήκες;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε τὸ ἦθος τοῦ Μαντιθέου, ὅπως αὐτὸ προκύπτει ἀπὸ τὸ κείμενο.

Μονάδες 10

4. Ἡ κριτικὴ τῶν Αθηναίων γιὰ τὴν ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση συνδέεται με τὴν κατηγορίαν ἐναντίον τοῦ Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τοῦ κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπολείπομαι	α) βούλομαι
2. ἐθέλω	β) προσήκει
3. χρή	γ) ἐναντίος
4. κοσμίως	δ) ἀπολαμβάνω
5. πολέμιος	ε) παραμελῶ
	στ) φίλος
	ζ) εὐπρεπῶς

Μονάδες 5

β) διατετέλεκα, ἐξόδους, ἀναχωρῶν, διαλεγόμενοι, ἀμπεχόμενοι: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγónασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν...ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε.

Μονάδες 10

2. Τι γνωρίζετε για τη γέννηση της *συστηματικής ρητορείας* στη Σικελία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου και των κατηγορών.

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται στην εξωτερική του εμφάνιση;

Μονάδες 10

5. α) *κοσμίως, κομᾶ, μισεῖν, ἐπιτηδεύματα, κινδυνεύειν*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. μισῶ	α) ἀνάξιος
2. ἔξοδος	β) δίοδος
3. τελευταῖος	γ) εἴσοδος
4. ἄξιος	δ) ὠφελῶ
5. βλέπω	ε) φιλῶ
	στ πρῶτος
	ζ) μέσος

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα κύρια μέρη ενός **ρητορικού λόγου**; Ποιος είναι ο σκοπός του πρώτου μέρους που αποτελεί και την αρχή του λόγου;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε, στο κείμενο, τα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Η κριτική των Αθηναίων για την εξωτερική εμφάνιση συνδέεται με την κατηγορία εναντίον του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀπελείφθην	-ις	
πολιτευομένους	-μα	
σκοπεῖν	-ός	
κινδυνεύειν	-τής	
ἀμελοῦντες	-εια	

Μονάδες 5

β) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἐπιτήδευμα: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

φιλοτίμως: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

φιλῶ: να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἐθέλω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

χρόνος: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη -ιος.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Να εξηγήσετε γιατί αναπτύχθηκε η **ρητορική** στην Αθήνα του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος στηρίζει, στο κείμενο, την επιχειρηματολογία του στα **εἰκότα**. Γιατί καταφεύγει σ' αυτή την αποδεικτική διαδικασία;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος στο χωρίο «ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή...πολλὰ καγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι» δεν αναφέρεται καθόλου στον εαυτό του;

Μονάδες 10

5. α) **πρώτων, ἐξόδους, πολεμίους, βλάπτει, πολλοί**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία αντώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) υπόλοιπο, άκοσμος, σκέψη, κάτοψη, βουλευτής: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελείσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το σημαντικότερο *χαρακτηριστικό* της τέχνης του Λυσία;

Μονάδες 10

3. Να περιγράψετε το ἦθος του Μαντιθέου, ὅπως αὐτό προκύπτει ἀπὸ το κείμενο.

Μονάδες 10

4. Η κριτική των Αθηναίων για την εξωτερική εμφάνιση συνδέεται με την κατηγορία ἐναντίον του Μαντιθέου;

Μονάδες 10

5. α) **κατάλοιπο, τελετή, κοσμία, ιδιωτικός, επιτηδευματίας**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ποιητής, ποίημα, ποιήσεις, εργάτης, εργασία: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *ποιούμενος* και *εργασμένοι* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὀψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Τι εἶναι οἱ *πίστεις* καὶ ποια τὰ *εἶδη* τους;

Μονάδες 10

3. Η εξωτερική εμφάνιση, κατά τον Μαντίθεο, μπορεί να αποτελέσει ασφαλές κριτήριο για την αξιολόγηση του πολίτη;

Μονάδες 10

4. Ποια σημεία του κατηγορητηρίου προσπαθεῖ να ανασκευάσει στο κείμενο ο Μαντίθεος;

Μονάδες 10

5. Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ὠφελεῖσθε: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-μα**.

ἐπιτήδευμα: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

επίσκεψη: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

κοσμίως: να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

ὠφελῶ: να γράψετε ένα αντώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ἀναχωρῶ: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

πάντα: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-οῖος**.

ἀπελείφθην: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

ἄξιον: να σχηματίσετε ένα σύνθετο επίθετο της νέας ελληνικής γλώσσας με πρώτο συνθετικό τη λέξη **ἄξιος**.

πολιτευομένους: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

Μονάδες 10

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δὲ ἀναχωρῶν. καίτοι χρή τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτενομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις κομᾶ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα οὔτε τοὺς ιδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὧ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγónασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα...πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

Μονάδες 10

2. Ποιες εἶναι οἱ **βασικότερες ἀρετές** του ὕφους του Λυσία;

Μονάδες 10

3. Ποια κριτήρια, κατὰ τον Μαντίθεο, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την αξιολόγηση του πολίτη;

Μονάδες 10

4. Γιατί ο Μαντίθεος στο χωρίο «ὥστε οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὧ βουλή...πολλὰ κἀγαθὰ ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι» δεν αναφέρεται καθόλου στον εαυτό του;

Μονάδες 10

5. α) **ἀπελείφθην, διατετέλεκα, ἀναχωρῶν, σκοπεῖν, φιλοτίμως**: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ποιούμενος	-ις	
ώφελεῖσθε	-μα	
βλάπτει	-η	
φιλεῖν	-ία	
ἀναχωρῶν	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 161ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρηὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξίους τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ διαφορὰ *φυσικῆς ευγλωττίας* καὶ *συστηματικῆς ρητορικῆς*; Πῶς καλύφθηκε ἡ διαφορὰ αὐτή, πού καὶ κάτω ἀπὸ ποιες συνθήκες;

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος παραθέτει στὸν ἐπίλογο καὶ ἓνα ἄλλο στοιχεῖο τῆς ἐναντίον του δυσαρέσκειας: τὴ δημηγορία του, παρὰ τὸ νεαρό τῆς ηλικίας του, στὴν Ἐκκλησία του Δήμου. Τί ἐπιδιώκει με αὐτό;

Μονάδες 10

4. Να σχολιάσετε τὸν ἐπίλογο ὡς πρὸς τὴ μορφὴ του.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς Α' στήλης με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου (Β' στήλη) με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια:

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. σχέση	α) πράττω
2. αχθοφόρος	
3. πρακτικός	β) ἄχθομαι
4. αγωγή	

5. πράξη	γ) ἔχω
6. επαχθής	
7. έπαρση	

Μονάδες 5

β) *δήμῳ, δημηγορήσαι, ένθυμούμενος, άξιους, γνώμην*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 162ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρή λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξιούς τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. α) Ποια εἶναι ἡ συνοπτικὴ δομὴ τοῦ Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγου τοῦ Λυσία;
β) Γιατί ἡ διήγησις στὸν Ὑπὲρ Μαντιθέου λόγῳ τοῦ Λυσία λειτουργεῖ καὶ ὡς ἀπόδειξις;

Μονάδες 10

3. Ποια χαρακτηριστικὰ τοῦ ἥθους τοῦ προσπαθεῖ νὰ προβάλῃ ὁ Μαντίθεος στὸν ἐπίλογον;

Μονάδες 10

4. Πού ἀποδίδει ὁ Μαντίθεος τὴν οργή μερικῶν ἐναντίον του;

Μονάδες 10

5. α) βουλή, ἀληθής, ἄξιος, γνώμη, κριτής: Να γράψετε γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ῥήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξιν ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἡσθόμενῃν	-τήριον	
πέπαιονται	-ήρ	
ἔχοντας	-ις	
ἄχθοισθε	-ος	
όρων	-μα	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 163ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπauννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρη λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξιούς τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Ποιες εἶναι οἱ **βασικότερες αρετές** τοῦ ὁφους τοῦ Λυσία;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τὰ ρητορικά ἤθη τοῦ Μαντιθέου, τῶν κατηγορῶν καὶ τῶν βουλευτῶν.

Μονάδες 10

4. τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; να σχολιάσετε τὴ φράση τοῦ Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. Να ἀπαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

ἡσθόμην: να σχηματίσετε ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη **-ις**.

γνώμη: να σχηματίσετε ἓνα ομόρριζο ῥήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

ἀδόκητος: να γράψετε τὴ λέξη τοῦ κειμένου με τὴν ὁποία ἔχει ετυμολογικὴ συγγένεια.

πέπauννται: να γράψετε ἓνα ἀντώνυμο ῥήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

λέγειν: να γράψετε ἓνα συνώνυμο ῥήμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

κριτής: να σχηματίσετε ένα επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη **-ικός**.

έπαρθείη: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

ἄξιος: να σχηματίσετε ένα επίθετο σύνθετο της νέας ελληνικής γλώσσας με πρώτο συνθετικό τη λέξη **ἄξιος**.

πράττειν: να σχηματίσετε ένα παράγωγο ουσιαστικό που να δηλώνει αποτέλεσμα ενέργειας.

επαχθής: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 164ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρή λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξίους τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Ποιες ἦταν οι απόψεις του Γοργία και του Πρωταγόρα για *την αντικειμενική γνώση και αλήθεια*;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Με ποιον τρόπο τελειώνει τον λόγο του ο Μαντίθεος;

Μονάδες 10

5. α) Να απαντήσετε στα παρακάτω ζητούμενα:

βουλή: να σχηματίσετε ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

ενθύμιο: να γράψετε τη λέξη του κειμένου με την οποία έχει ετυμολογική συγγένεια.

πρῶτον: να γράψετε μία αντώνυμη λέξη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

νομίζω: να γράψετε ένα συνώνυμο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

διατεθῆναι: να αναλύσετε τη σύνθετη λέξη του κειμένου στα συνθετικά της.

Μονάδες 5

β) *σχέσις, ήνίοχος, σχήμα, ὄρασις, ὄραμα*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ο-
μόρριζες προς τους επόμενους ρηματικούς τύπους του κειμένου *έχοντας*, και
ὄρων λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλο-
γα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 165ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπauνται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρη λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξιούς τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;
Μονάδες 10
2. Ποια ἦταν τα **θέματα** για τα οποία αποφάσιζε η Εκκλησία του Δήμου, πού και πότε συνεδρίαζε αυτή και πώς ψηφίζονταν οι αποφάσεις;
Μονάδες 10
3. Πώς απευθύνεται ο Μαντίθεος στο τέλος του λόγου του προς τους βουλευτές και γιατί;
Μονάδες 10
4. τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.
Μονάδες 10
5. α) **ἀχθομένων, ἡναγκάσθην, δημηγορῆσαι, ἐνθυμούμενος, πέπauνται**: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *πράττειν* και *έχοντας* ουσιαστικά (Α' στήλη): *πράκτωρ, πράξις, πραγμάτιον, σχολεῖον* και *σχῆμα* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πράκτωρ</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>πράξις</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>σχολεῖον</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>σχῆμα</i>	δ) τόπος
5. <i>πραγμάτιον</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 166ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρηὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξιούς τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Ποιες **πληροφορίες** υπάρχουν για το ταξίδι του Λυσία στην Κάτω Ιταλία; Ποια επίδραση άσκησε στο έργο του;

Μονάδες 10

3. Ο Μαντίθεος παραθέτει στον επίλογο και ένα άλλο στοιχείο της εναντίον του δυσαρέσκειας: τη δημηγορία του, παρὰ το νεαρό της ηλικίας του, στην Εκκλησία του Δήμου. Τι επιδιώκει με αυτό;

Μονάδες 10

4. Να σχολιάσετε τον επίλογο ως προς τη μορφή του.

Μονάδες 10

5. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τις λέξεις του κειμένου (Β' στήλη) με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λόγος	α) ὁρῶ
2. ὄραμα	

3. ευεξία	β) ἔχω
4. κόψη	
5. λεξικό	γ) λέγω
6. επαχθής	
7. σχέση	

Μονάδες 5

β) *ἐπεχείρησα, δημηγορήσαι, διατεθῆναι, ἐνθυμούμενος, ἐπαρθείη*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 167ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρηὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξιούς τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Τι γνωρίζετε για τους *Ομηρικούς αγορητές*;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα ρητορικά ήθη του Μαντιθέου, των κατηγορών και των βουλευτών.

Μονάδες 10

4. Με ποιον τρόπο τελειώνει τον λόγο του ο Μαντίθεος;

Μονάδες 10

5. α) **ευαισθησία, πραγματεία, δημόσιος, θέμα, θυμός**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) **λέγω, πράττω, παύω, νομίζω, ὁρῶ**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου μία συνώνυμη λέξη στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 168ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρή λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξίους τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Να αναφέρετε ονομαστικά τα **κύρια μέρη** ενός ρητορικού λόγου; Ποιος είναι ο σκοπός του πρώτου μέρους που αποτελεί και την αρχή του λόγου;

Μονάδες 10

3. Πώς απευθύνεται ο Μαντίθεος στο τέλος του λόγου του προς τους βουλευτές και γιατί;

Μονάδες 10

4. τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; να σχολιάσετε τη φράση του Μαντιθέου.

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἡναγκάσθην	-η	
ἐπαρθείη	-ις	

<i>ἐπεχείρησα</i>	<i>-μα</i>	
<i>πράττειν</i>	<i>-μα</i>	
<i>λέγειν</i>	<i>-ος</i>	

Μονάδες 5

β) παύλα, νόμισμα, σχήμα, έπαρση, ανάκριση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 169ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρή λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξίους τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Τι ἦταν οἱ *συμβουλευτικοὶ λόγοι*, ποιο το περιεχόμενό τους καὶ ποιος ὁ σημαντικότερος ρήτορας συμβουλευτικῶν λόγων;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τὰ ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. Πού αποδίδει ὁ Μαντίθεος τὴν οργή μερικῶν ἐναντίον του;

Μονάδες 10

5. α) *ὁρῶν, νομίζοντας, ἐπαρθείη, πόλεως, κριταί*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τοῦ κειμένου (Α' στήλη) με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) πρέπον

2. νομίζω	β) δρῶ
3. δέον	γ) βλέπω
4. πράττω	δ) ἀπόφημι
5. ὁρῶ	ε) οἶομαι
	στ) γιγνώσκω
	ζ) φημί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 170ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

ΜΑΡΤΥΡΕΣ

Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην, ὧ βουλή, καὶ διὰ ταῦτα ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἡναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἐμαντοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καὶ ἐμαντῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδὲν πέπαννται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες, ἅμα δὲ ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρηὴ λέγειν) τοὺς τοιούτους μόνους ἀξιούς τινὸς νομίζοντας εἶναι· ὥστε ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρθείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἄχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἦδη δέ τινων ἡσθόμην...καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως;

Μονάδες 10

2. Πού ανιχνεύονται στοιχεία *φυσικῆς ρητορείας* εκτός από τα ομηρικά ἔπη και πώς το δημοκρατικό πολίτευμα συνέβαλε στην αξιοποίηση αυτού του χαρίσματος. Να αναφέρετε σπουδαίους φυσικούς ρήτορες.

Μονάδες 10

3. Ποια χαρακτηριστικά του ήθους του προσπαθεί να προβάλει ο Μαντίθεος στον επίλογο;

Μονάδες 10

4. Να σχολιάσετε τον επίλογο ως προς τη μορφή του.

Μονάδες 10

5. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἄξιος	α) ἡδομαι
2. πρῶτον	β) ἄρχω
3. παύω	γ) ψευδής
4. ἀχθομαι	δ) ἀνάξιος

5. ἀληθής	ε) ἀγανακτῶ
	στ) δεύτερον
	ζ) τελευταῖον

Μονάδες 5

β) διατεθῆναι, πράττοντες, ὁρῶν, ἔχοντας, λέγειν: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 85ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 12-13

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαντὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἵππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἵππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγούμενους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλειψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαντῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἔτι δ', ὦ βουλή, οὐδεὶς...κίνδυνον ἡγούμενους,
Μονάδες 10
2. Ποιοι σκοποὶ επιδιώκονται με τον **ἐπίλογο** ενός ρητορικού λόγου;
Μονάδες 10
3. Ο Μαντίθεος, στο κείμενο, αντικρούει συγκεκριμένες κατηγορίες. Εἶναι πειστική η επιχειρηματολογία του και γιατί;
Μονάδες 10
4. Με βάση τη στρατιωτική δράση του Μαντιθέου να περιγράψετε το ἦθος του.
Μονάδες 10
5. α) **βουλή, δίκη, γραφή, εἰσαγγελία, ἀγών**: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη του κειμένου (Α' στήλη) με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πολέμιος	α) ήγουμαι
2. φημί	β) προσέτι
3. νομίζω	γ) έναντίος
4. ἔτι	δ) βλέπω
5. ὁρῶ	ε) φίλος
	στ) λέγω
	ζ) ἔτος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 124ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποια ἡ σχέση του Λυσία με το καθεστὼς των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά ἤθη.

Μονάδες 10

4. φοβουμένων ἀπάντων...προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον...πέμπειν: Για ποιο λόγο ο Μαντίθεος καλεῖ τον ταξίαρχο να αποστείλει τη φυλή του Μαντιθέου ἀκληρωτὶ στις επικίνδυνες πολεμικές επιχειρήσεις;

Μονάδες 10

5. α) ὀργίζονται, ἀξιοῦσι, πράττειν, ἀποδιδράσκουσιν, ἔχοιεν: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό, απλό ή σύνθετο, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πράττειν</i>	<i>-μα</i>	
<i>ἐτόλμων</i>	<i>-η</i>	
<i>σεσωσμένους</i>	<i>-τήρ</i>	
<i>ἡγούμενος</i>	<i>-τωρ</i>	
<i>καθισταίμην</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 129ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλὴ· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις...τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν.

Μονάδες 10

2. Ποια εἶναι ἡ σημασία τῆς **ἠθοποιίας** τοῦ ρήτορα (**ρητορικά ἥθη**), κατὰ τὴν ἀγόρευσίν του, στὴν ἐπίδραση ποὺ ασκοῦσε στο ἀκροατήριο;

Μονάδες 10

3. Να ἐντοπίσετε στο κείμενο τὰ σημεῖα ποὺ ἀφοροῦν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. φοβουμένων ἀπάντων...προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον... πέμπειν: Για ποιο λόγο ὁ Μαντίθεος καλεῖ τὸν ταξίαρχο νὰ ἀποστείλει τὴ φυλὴ τοῦ Μαντιθέου ἀκληρωτὶ στὶς επικίνδυνες πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις;

Μονάδες 10

5. α) κατειλημμένων, δύνασθαι, ἐμβαλόντος, ἀποχωρίσαι, σεσωσμένους: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου *πράττειν* και *ἀνάβητε* ουσιαστικά (Α' στήλη): *πραγμάτιον*, *πρᾶγμα*, *ἀνάβασις*, *ἀναβάτης* και *βάθρον* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>πραγμάτιον</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>βάθρον</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ἀνάβασις</i>	γ) αποτέλεσμα ενέργειας
4. <i>ἀναβάτης</i>	δ) τόπος
5. <i>πρᾶγμα</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 139ο Λυσία, Ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία, § 16-17

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτα ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι παρίεναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποχωρίσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὃ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμενα ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων. καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτε ἀδίκως εἰς κίνδυνον καθισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται...Και μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

Μονάδες 10

2. Ποιο εἶναι το *ἔργο* του Λυσία (λόγοι που του αποδίδονται, πόσοι σώζονται και πού αναφέρονται);

Μονάδες 10

3. Να εντοπίσετε στο κείμενο τα σημεία που αφορούν στα ρητορικά πάθη.

Μονάδες 10

4. φοβουμένων ἀπάντων...προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον...πέμπειν: Για ποιο λόγο ο Μαντίθεος καλεῖ τον ταξίαρχο να αποστείλει τη φυλή του Μαντιθέου ἀκληρωτὶ στις επικίνδυνες πολεμικές επιχειρήσεις;

Μονάδες 10

5. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό, ἀπλό ἢ σύνθετο, της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	μόρριζα ουσιαστικά
<i>βοηθήσουσι</i>	-ός	
<i>φοβουμένων</i>	-τρον	
<i>έκέλευον</i>	-ής	
<i>ψηφισαμένων</i>	-μα	
<i>πέμπειν</i>	-ός	

Μονάδες 5

β) καθυστέρηση, κατάληψη, έμβλημα, κλήρωση, οργίλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5